

**Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича**

М.В. Попович

КРИМІНАЛІСТИЧНА ТАКТИКА

Навчально-методичний посібник

Чернівці

**Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича**

2025

УДК 343.985(075.8)

П-581

Друкується за рішенням Вченої ради

Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

(протокол № 2 від 24 лютого 2025 року)

Рецензенти:

Мельник Оксана Вікторівна, кандидатка юридичних наук, доцентка, підполковник поліції, доцентка кафедри кримінального процесу ЗВО «Національна академія внутрішніх справ»;

Павлова Наталя Валеріївна, кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри криміналістики та домедичної підготовки ЗВО «Дніпровський державний університет внутрішніх справ».

Попович М.В.

П-581 Криміналістична тактика: навч.-метод. посібник. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. 119 с.
ISBN

Пропоноване видання складено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Криміналістика», (основним розділом якої є «Криміналістична тактика»), передбаченої освітньою програмою «Право» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право», галузь знань 08 «Право» та спеціальністю 293 «Міжнародне право», галузь знань 29 «Міжнародні відносини». Подано теоретичний та практичний матеріал з тем навчальної дисципліни, зокрема, числі, плани практичних занять, методичні рекомендації до них, завдання у формі кейсів, тестові завдання, перелік питань для самостійного опрацювання.

Для здобувачів юридичних спеціальностей ЗВО для ефективної підготовки до практичних занять, екзамену та майбутньої професійної діяльності.

УДК 343.985(075.8)

ISBN

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

© М.В. Попович, 2025

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Тема I. Криміналістична тактика. Організація і планування розслідування.....	5
Тема II. Особливості та тактика проведення слідчого огляду.....	9
Тема III. Тактика допиту.....	42
Тема IV. Слідчий експеримент та його організаційні основи.....	62
Тема V. Тактика обшуку.....	71
Тема VI. Пред'явлення до впізнання.	82
Тема VII. Призначення та проведення судових експертиз	96
Тести.....	101
Список рекомендованої літератури	114

ВСТУП

У сфері юридичної освіти важливе місце займає «Криміналістика», оскільки знання та вміння, які здобувачі вищої освіти отримують під час його вивчення, є невід’ємними складовими їх загальної компетентності. Особливість даної дисципліни полягає, зокрема, у прикладному спрямуванні набутих здобувачами вищої освіти знань та вмінь користуватися новітніми техніко-криміналістичними засобами, методами збирання й дослідження доказів на етапі досудового розслідування. Практичні та тестові завдання, а також численні приклади з практики допоможуть краще зрозуміти теоретичний матеріал і його застосування в реальних умовах. Розвиток у здобувачів вищої освіти мислення та вміння застосовувати набуті знання в різноманітних слідчо-криміналістичних ситуаціях, здатність оформити кримінальне правопорушення відповідно до вимог КПК України - одне з основних завдань навчальної дисципліни «Криміналістика».

Виникає необхідність інтеграції теоретичних положень здобувачів вищої освіти під час підготовки до практичних занять та самостійної роботи. У всьому цьому покликаний допомогти запропонований навчально-методичний посібник, який охоплює матеріал розділу криміналістики, а саме «криміналістична тактика». Посібник складено відповідно до програми курсу «криміналістика», затвердженої вченою радою юридичного факультету ЧНУ імені Юрія Федьковича, з урахуванням кількості практичних занять.

Видання містить розробки практичних занять одного з розділів курсу «криміналістика», перелік питань для самоконтролю, кейси практичних завдань і нормативний матеріал. На кожне практичне заняття передбачено кілька завдань.

Тема I. Криміналістична тактика. «Організація та планування розслідування»

Мета заняття: навчити здобувачів вищої освіти організовувати та планувати розслідування, аналізувати зібрані під час проведення розслідування матеріали, конструювати і перевіряти слідчі версії за допомогою слідчих дій і оперативно-розшукових заходів; переконати у важливості дотримання етичних норм та правових стандартів у процесі розслідування кримінальних правопорушень.

1. Криміналістична тактика, її система та завдання.
2. Планування розслідування: поняття, значення та основні вимоги до складання плану досудового розслідування.
3. Поняття, сутність і види тактичних операцій.

У процесі вивчення цієї теми здобувачі набувають знань і відповідних компетентностей щодо загальної характеристики та джерел криміналістичної тактики. Дізнаються функції, які виконує цей розділ криміналістики, які існують засоби криміналістичної тактики. З'ясовують, як та з якою метою відбувається планування розслідування кримінального правопорушення. Вчать скласти план досудового розслідування. Визначення поняття «тактична операція», її основні складові елементи та принципи. Особливості підготовки до проведення тактичної операції; класифікації слідчих версій, правил побудови та перевірки; тактичних та організаційних завдань, для виконання яких проводяться слідчі (розшукові) дії; специфіка застосування тактичного прийому та основні різновиди «тактичної комбінації».

Запитання та завдання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте поняття: "криміналістична версія", "слідча версія", "судова версія". Яка між ними відмінність.
2. Поясніть, що таке слідчі версії, їх поняття, значення та види.

3. Вкажіть джерела криміналістичної тактики.
4. Яку роль відіграють версії під час планування розслідування, та яка їх структура?
5. Надайте детальну характеристику поняттям: "тактичний прийом", "тактична рекомендація", "тактичне рішення", "тактична комбінація".
6. Чи потрібна логіка та психологія під час побудови версій? Яку роль вони відіграють ?
7. Назвіть технічні прийоми, що застосовуються під час планування окремих слідчих дій або розслідування кримінального провадження.

Практичні завдання

Кейс 1. Під час досудового розслідування стало відомо, що гр. Климов В.І. та Малик О.М. під час розпиття спиртних напоїв розпочали словесний конфлікт, у наслідок якого, ймовірно, Малик О.М. завдав Климову В.І. кілька ножових поранень в грудну порожнину, після чого останній помер на місці. З метою приховати злочин Малик О.М. закопав труп на пустирі біля свого будинку. В поліцію про цю подію повідомив сусід Макаров М.М., який через паркан бачив, як Малик О.М. закопує тіло невідомого чоловіка. На одному з допитів Одарка, дружина Малика О.М., вказує, що вона вважає, що її чоловік не вбивав Климова В.І., оскільки в будинку ще в той час міг знаходитись їхній 16-річний син Давід, який неодноразово виражав своє невдоволення з приводу розпиття спиртних напоїв свого батька з іншими особами та погрожував розправою. Під час допиту Малик О.М. повідомив, що він вчинив вбивство Климова В.І., та визнав свою провину.

Завдання до кейса

1. Проаналізуйте дану фабулу і складіть розгорнутий письмовий план досудового розслідування.
2. Письмово сформулюйте слідчі версії по даному випадку.

3. Розкрийте особливості організаційно-підготовчих заходів і тактики проведення визначених у плані першочергових слідчих дій.
4. Перерахуйте можливі тактичні засоби перевірки цієї інформації.

Кейс 2. 01.09.2024 року на лінію 102 надійшло повідомлення від гр. Сухар Марії про те, що 01.09.2024 о 8:30 вона виявила пошкоджений замок на дверях підвального приміщення під гаражем, що розташовується за адресою: м. Чернівці вул. Головна 2 та належить їй на правах власності. Зайшовши в даний підвал, остання виявила відсутність: 4 (чотири) мішків картоплі вагою по 50 кг кожен, 3 (три) трихлітрових банки помідор, 6 (шість) трихлітрових банок огірків, загальна сума вартості викраденого майна приблизно 3800 грн.

Завдання до кейса

1. Перерахуйте можливі тактичні засоби перевірки цієї інформації.
2. Визначте оптимальну послідовність їх проведення та суб'єктний склад.
3. Проаналізуйте цю фабулу і складіть розгорнутий письмовий план досудового розслідування.
4. Письмово сформулюйте слідчі версії щодо даному випадку.

Кейс 3. Поясніть, як тактично правильно діяти слідчому в нижченаведених ситуаціях.

1. Підозрюваний в умисному вбивстві під час затримання зізнався про вчинене ним кримінальне правопорушення та детально розповів про свої злочинні дії. Однак того ж дня, у відділку поліції, після спілкування адвоката з підозрюваним, останній повідомив слідчому, що свою вину він не визнає й кримінальне правопорушення не вчиняв.

2. Потерпілий у справі про зґвалтування заявляє: « якщо у ході пред'явлення для впізнання я впізнаю винну жінку, то все одно скажу, що не

можу нікого впізнати, оскільки боюся фізичної розправи з боку жінки, після відбування нею покарання».

3. Учасник організованої групи, який був затриманий під час вчинення чергового кримінального правопорушення, під час допиту заявляє: « я розповість правду щодо інших учасників групи, але лише за умови, якщо мої показання не будуть записані, - інакше я не підпишу протокол слідчої дії».

4. Особу затримано на території заводу, де кілька хвилин тому сталося вбивство. Ця особа відмовляється показати документ, який засвідчує особу, та давати будь-які свідчення. Повідомляє тільки, що його звуть Іван і він просто проходить повз.

Ознайомтеся з відповідною документацією.

Додаток 1

Бланк плану досудового розслідування:

№ п	Версії	Обставини, що підлягають з'ясуванню	Слідчі (розшукові), негласні слідчі (розшукові) оперативно розшукові дії	Термін виконання	Виконавець	Примітки
1						
2						
3						
4						

5						
---	--	--	--	--	--	--

Список літератури

1. Погорецький М.А., Сергєєва Д.Б. Криміналістична тактика : навч. посіб. Київ : Алерта, 2016. 244 с.
2. Криміналістика : підручник / Пясковський В.В., Чорноус Ю.М., Іщенко А.В. та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2015. 544 с.
3. Криміналістика : підручник / Пясковський В.В., Чорноус Ю.М., Самодін А.В. та ін. за заг. ред. Пясковського В.В. 2-ге видання перероб. і доп. Київ : Право, 2020. 752 с.
4. Біленчук П.Д., Гель А.П. Основи криміналістичної тактики : курс лекцій. Вінниця : Вид-во ВДТУ, 2001. 110 с.
5. Криміналістика (курс лекцій) : навчальний посібник / Будзієвський М.Ю., Лускатов О.В., Пиріг І.В. та ін. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2013. 397 с.
6. Курс лекцій з криміналістики / Кириченко О. А., Коросташова Т. О., Ланцедова Ю. О. та ін. за наук. ред. Кириченка О.А. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. 348 с.
7. Криміналістика підручник / Шепітько В.Ю., Коновалова В.О., Журавель В.А. та ін. за ред. Шепітька В.Ю. 5-те вид., переробл. та допов. Київ : Ін Юре, 2016. 640 с.
8. Розслідування окремих видів злочинів : навч. посіб. / Алексєєв О.О., Весельський В.К., Пясковський В.В. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2014. 320 с.
9. Попович М.В., Мельник О.В. Особливості допиту малолітнього або неповнолітнього потерпілого : монографія. Одеса : Юридика, 2024. 182 с.

Тема II. Особливості та тактика проведення слідчого огляду

Мета заняття: навчити здобувачів вищої освіти тактики огляду, з'ясувати особливості фіксування огляду та вилучення слідів кримінального правопорушення на практичному рівні; ознайомити з особливостями складання протоколу огляду місця події та додатків до нього.

1. Поняття та завдання слідчого огляду.
2. Види огляду, їх загальна характеристика.
3. Основні тактичні вимоги та загальні засади проведення огляду.
4. Огляд місця події. Стадії та етапи

У процесі вивчення теми здобувачі набувають знань та відповідних компетентностей щодо загальної характеристики слідчого огляду, його різновидів. Сутність, завдання та процесуальний порядок проведення огляду. Вимоги до проведення цієї слідчої (розшукової) дії. Особливості та етапи проведення огляду місця події, огляд речей та документів. Огляд житла чи іншого приміщення, яке знаходиться у володінні особи. Огляд трупа. Огляд тіла живої людини. Огляд транспортних засобів, живих та мертвих тварин. Коло учасників огляду та осіб, які мають повноваження на його проведення. Засади та підстави проведення огляду. Процес залучення спеціаліста до проведення огляду, його основні функції. Тактичні особливості фіксації результатів та ходу проведення огляду.

Запитання та завдання для самоконтролю

1. Назвіть методи огляду місця події.
2. Повторний та додатковий огляди, їх сутність.
3. Охарактеризуйте види огляду за об'єктами.
4. Яка роль спеціаліста під час огляду?
5. Яким критеріям має відповідати протокол огляду?

6. Вкажіть особливості огляду трупа на місці події.
7. Висвітліть особливості огляду предметів і документів.
8. Як відбувається фіксація ходу та результатів огляду?
9. Додатки до протоколу: плани – схеми місця події та їх види.

Практичні завдання

Кейс 1. Лейтенант поліції Яримчук В.М., перебуваючи на посаді дільничного інспектора поліції, під час чергування, здійснював обхід території непрацюючого заводу та виявив тіло невідомої жінки приблизно 25 років, без ознак життя, з ознаками вогнепального поранення голови. Він викликав "швидку допомогу" й невідкладно розпочав проводити огляд місця події та трупа, фіксуючи всю інформацію в протокол огляду місця події.

Прибувши на місце події, лікар "швидкої допомоги" констатував смерть потерпілої, після чого даний лікар отримав усну вказівку від дільничного інспектора транспортувати труп жінки у морг районної лікарні.

Завдання до кейса

1. Проаналізуйте дії працівника поліції та вкажіть, які помилки було допущено.
2. Зазначте перелік слідчих дій, які необхідно провести в даному випадку. Коротко опишіть мету їх проведення.
3. Вкажіть перелік осіб яких необхідно залучити для проведення огляду. Охарактеризуйте їхню роль під час проведення даної слідчої дії.
4. Обумовте вихідні дані та підготуйтеся до огляду змодельованого (імітованого) місця події.

Кейс 2. Під час огляду місця події в приміщенні магазину, де вчинено крадіжку майна зі зломом, власник магазину Шешкін П.П. повідомив слідчому, який проводив огляд місця події, що порядок розташування

предметів на вітринах порушений. Він запропонував внести цю інформацію до протоколу огляду. Слідчий відповів, що ця інформація буде зафіксована під час допиту, а до протоколу такі заяви не вносяться.

Завдання до кейса

1. Проаналізуйте рішення слідчого.
2. Дайте відповідь, чи вносяться до протоколу огляду місця події заяви учасників слідчої дії, якщо так то які саме.
3. Поясніть чи потрібно в даному випадку до огляду місця події залучати спеціалістів.

Кейс 3. Вранці 31.08.2024 р. до Чернівецького РВП звернулася із заявою гр. Пастух О.Ю. Вона повідомила що її 17-річний син Пастух Л.Л. близько 18 годин тому пішов із дому в магазин та не повернувся, на телефонні дзвінки не відповідає.

Завдання до кейса

1. Вкажіть першочергові дії слідчого при отриманні такої заяви.
2. Дайте відповідь, чи повинен у цьому випадку бути проведений огляд місця події. Якщо так, то що потрібно оглядати, з якою метою.
3. Поясніть, як потрібно фіксувати обстановку місця події, якщо вона до початку огляду змінена.

Кейс 4. Дайте розгорнуту відповідь на запитання: звідки доцільно починати огляд місця події – з периферії чи центра – у наведених ситуаціях.

- 1) у великому за площею приміщенні (підприємство, ресторан, школа...) або на місцевості (на березі озера, великій лісосмузі...) багато однотипних слідів;

2) виявлення слідів у будинку, з якого викрадено речі (на підходах та навколо будинку – сліди взуття, шин транспорту; а також наявні сліди на дверях, предметах та речах усередині будинку);

3) коли необхідно терміново перемістити предмети або тіло людини (наприклад, збиття пішохода автомобілем).

Ознайомтеся з відповідною документацією.

Додаток 2

ПРОТОКОЛ ОГЛЯДУ

місця події

Місто (сел.) _____

«____» _____ 20__ року

Огляд почато о «____» год «____» хв

Огляд закінчено о «____» год «____» хв

(слідчий, прокурор, інша посадова особа, уповноважена проводити дану слідчу дію)

відповідно до ст. 104, 105, 106, 234, 237, 223 КПК України

в присутності понятих:

1) _____

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання, особистий підпис)

2) _____

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання, особистий підпис)

яким відповідно до ст. 11, 13, 15, 223 КПК України роз'яснено їхні права й обов'язки;

за участю потерпілого: _____

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання, особистий підпис)

якому відповідно до ч. 1, 2 ст. 56, ст. 57 КПК України роз'яснено його права й обов'язки;

за участю підозрюваного: _____

_____ ,

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання, особистий підпис)

якому відповідно до ч. 3, 5, 6, 7 ст. 42 КПК України роз'яснено його права й обов'язки;

за участю захисника: _____

_____ ,

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання, особистий підпис)

якому відповідно ст. 46, 47 КПК України роз'яснено його права і обов'язки;

за участю представника: _____

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання, особистий підпис)

якому відповідно до ч. 5 ст. 44, ч. 4 ст. 58, ч. 2 ст. 59 КПК України роз'яснено його права і обов'язки;

за участю спеціаліста: _____

(прізвище, ім'я, по батькові, посада, особистий підпис)

якому відповідно до ч. 4, 5 ст. 71 КПК України роз'яснено його права й обов'язки;

за участю інших учасників: _____

_____ ;

(прізвище, ім'я, по батькові, посада, особистий підпис)

за участю власника (користувача) приміщення чи іншого володіння особи

_____ .

(прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання, особистий підпис)

Перед початком огляду зазначеним вище особам роз'яснено їхнє право бути присутніми при всіх діях, які проводяться в процесі огляду, робити зауваження, що підлягають занесенню до протоколу. Особам, які беруть участь у проведенні огляду, також роз'яснено вимоги ч. 3 ст. 66 КПК України про їх обов'язок не розголошувати відомості щодо проведеної процесуальної дії, а також про застосування технічних засобів фіксації, умови та порядок їх

використання: _____

(підпис осіб, які беруть участь у проведенні огляду)

Під час огляду застосовано технічні засоби: _____

(вказується застосування фото-, відеозйомки, інших технічних та спеціальних засобів, їх найменування, технічні параметри)

Фотоапарат, відеокамера, носії інформації, на які здійснюється запис:

Огляд проводиться: _____

(вказуються погодні умови, освітлення, температура повітря, інші необхідні дані)

Погодні умови - ясно, сонячно, похмуро, туман - без опадів, дощ, снігопад - температура повітря	
Пора доби світла, темна, сутінки	
Освітлення міське електроосвітлення (зазначити ліхтарі, що не функціонують, світло вікон будинків, інші джерела світла; не освітлюється)	

(огляд необхідно проводити зліва направо, зверху донизу. Насамперед проводиться огляд місця проникнення ззовні приміщення. У подальшому огляд здійснюється від входу у приміщення. Якщо в будівлі декілька приміщень, починати огляд необхідно зліва направо. Окремо описується місце проникнення. Вказується адреса житла чи іншого володіння особи та детально описується чіткими і загальнозрозумілими фразами загальна обстановка на місці події, всі предмети і сліди в тій послідовності, в якій вони досліджувались, якими технічними засобами вони виявлені і зафіксовані, які зміни обстановки проведено в ході динамічного огляду. Якщо сліди або предмет оглядався повторно, результати кожного огляду описуються окремо. Якщо після закінчення огляду виникла потреба щось додатково оглянути, результат описується в кінці протоколу, робити дописки або виправлення в тексті категорично заборонено. Спеціальні терміни, названі спеціалістом, пишуться дослівно, але, як правило, повинні роз'яснюватись. В описовій частині протоколу описується обстановка місця події, вказується взаємне розташування основних об'єктів і речових доказів, описуються

виявлені сліди й інші об'єкти: їхній зовнішній вигляд, розмір, колір, номерний знак, напис, матеріал, з якого виготовлені, інші індивідуальні ознаки. При описі обстановки слідчий завжди повинен виходити з того, що в подальшому може виникнути необхідність у реконструкції обстановки місця події, й що це буде можливим лише у випадку якісного складання протоколу. Неприпустимо вживати в протоколі невизначені слова й вираження типу «поблизу», «поруч», «біля» або робити в ньому якісь припущення).

Проведеним оглядом встановлено:

Адреса: _____

(вказати місто, вулицю, номер будинку, номер корпусу; номер під'їзду, номер квартири, інше)

Підходи дорога; прибудинковий майданчик; місце під'їзду автомобіля (заасфальтований, ґрунтовий; бетонний; тротуарна плитка; кам'яний; пісочний; засаджений газоном; інше)

Схема перехресть і площ хрестоподібний; Т-подібний; Х-подібний; У-подібний; багатобічний; площа

Дорога проїжджа частина; земляне полотно; дорожнє полотно; смуга відведення; узбіччя; обріз; осьова лінія дороги

Профіль вулиці проїжджа частина (дорожнє покриття); смуга зелених насаджень; тротуар; газон

Елементи вулиці ширина вулиці; ширина тротуару; ширина проїжджої частини; ширина трамвайної колії; посадочний майданчик; центр перехрестя; острівцець безпеки, осьова лінія

Житловий будинок дім-дача з мансардою; цегляний житловий будинок; багатоповерховий панельний (секційний) житловий будинок; панельний (односекційний) житловий будинок

(вказати, скільки поверхів у будинку та на якому поверсі проводиться огляд)

Сходи і ліфт зовнішні сталеві пожежні сходи; ліфт; горищна драбина; двомаршеві сходи з дрібно розмічених залізобетонних елементів; дерев'яні сходи; сходовий майданчик

Двері (вхідні тамбура; квартири; торговельного центру; супермаркету; магазину; літнього кафе; кіоску (торгівельного намету); одностулкові або двостулкові; матеріал (металеві; дерев'яні; металопластикові; ДВП; ДСП) інше)

Дверні ручки (ручка-скоба на планці, обертова Г-подібна ручка, обертова ручка-кнопка, інші)

Дверні прилади (перекидний врізаний шпінгалет; шпінгалет-засувка; поперечна засувка з круглим стрижнем; поперечна засувка з плоским стрижнем та кільцем для замка; заставний крючок на планках; поперечний пробій; дверний запобіжний ланцюжок; запір на штанга; напівшарнірна звичайна петля ; напівшарнірна кутова петля; петля «стрілою»)

(вказуються сліди, пошкодження, характер та механізм слідоутворення)

Замок: врізний (врізний циліндровий замок; меблевий сувальний замок; врізний сувальний замок із рігельним засовом та фіксатором, що регулюється; врізний сувальний замок із важелем для відводу клямки ключем); накладний (циліндровий двообертовий замок із косою клямкою; циліндричний напівобертовий замок; сувальний двообертовий замок; скриньовий сувальний замок; універсальний меблевий циліндричний прирізний замок); навісний (сувальний двообертовий замок; безсувальний безпружинний замок із дужкою, що знімається; пружинний замок; циліндричний автоматичний висячий замок; висячий контрольний замок; безсувальний замок; висячі замки без ключа з чотиризначним літерним (зліва) та тризначним цифровим (справа) кодом; гвинтовий замок)

(вказуються сліди, пошкодження, характер та механізм слідоутворення)

Кількість кімнат у будинку або приміщенні торговельного центру, супермаркету; магазину; літнього кафе; кіоску (торгівельного намету):

(перерахувати та пронумерувати, вказати розміри в метрах, квадратних метрах)

Коридор порожній або мебльований (універсально-розбірна комбінована шафа з відділеннями різного призначення ____ шт., розмір ____; шафа для плаття і білизни ____ шт., розмір ____; трельяж ____ шт., розмір ____; вішалка ____ шт., розмір ____; дзеркало ____ шт., розмір ____; електроприлади ____ шт., розмір; інше)

(перерахувати та вказати розташування даних предметів один до одного, вказати їх розміри)

Зазначити покриття підлоги (дерев'яна; бетонна; лінолеум; ПВХ плитка; керамічна плитка; ламінат; паркет; ковролін; килим; килимові доріжки; інше)

Обстановка: не порушена; порушена (в чому виражається):

Ванна кімната порожня або мебльована, перерахувати санітарнотехнічне устаткування (умивальник _____ шт., розмір _____; ванна (душова кабіна) із змішувачем _____ шт., розмір _____; пральна машина _____ шт., розмір _____; швидкодіюча газова (електро-) водонагрівальна колонка _____ шт., розмір _____; унітаз з низько (високо) розташованим бачком _____ шт., розмір _____; навісна шафа (полка) для особистого приладдя _____ шт., розмір _____; дзеркало _____ шт., розмір _____; електроприлади _____ шт., розмір _____; інше)

(перерахувати та вказати розташування даних предметів один до одного, вказати їх розміри)

Зазначити покриття підлоги (дерев'яна; бетонна; лінолеум; ПВХ плитка; керамічна плитка; ламінат; паркет; ковролін; килим; килимові доріжки; інше)

Обстановка: не порушена; порушена (в чому виражається):

Кухонна кімната порожня або мебльована (стілець з напівм'яким сидінням і жорсткою спинкою _____ шт., розмір _____; кухонний куточок з вбудованими шафами _____ шт., розмір _____; кухонний стіл-буфет _____ шт., розмір _____; складний стіл _____ шт., розмір _____; підлогова кухонна шафа _____ шт., розмір _____; навісна кухонна шафа _____ шт., розмір _____; умивальник _____ шт., розмір _____; холодильник _____ шт., розмір _____; електро- (газова) плитка із закритим (відкритим) нагрівальним елементом _____ шт., розмір _____; швидкодіюча газова (електро) водонагрівальна колонка _____ шт., розмір _____; пральна машина _____ шт., розмір _____; кухонні електроприлади _____ шт., розмір _____; кухонне приладдя _____ шт., розмір _____; інше)

(перерахувати та вказати розташування даних предметів один до одного, вказати їх розміри)

Зазначити покриття підлоги (дерев'яна; бетонна; лінолеум; ПВХ плитка; керамічна плитка; ламінат; паркет; ковролін; килим; килимові доріжки; інше)

Обстановка: не порушена; порушена (в чому виражається):

Кімната № 1 порожня або мебльована (крісло ____ шт., розмір ____; крісло-ліжка ____ шт., розмір ____; табурет ____ шт., розмір ____; стілець з напівм'яким сидінням і жорсткою спинкою ____ шт., розмір ____; письмовий стіл ____ шт., розмір ____; розсувний стіл ____ шт., розмір ____; складний стіл ____ шт., розмір ____; ліжка ____ шт., розмір ____; матрац ____ шт., розмір ____; диван ____ шт., розмір ____; металеве, дерев'яне односпальне (двоспальне) ліжка ____ шт., розмір ____; прикроватьна тумбочка ____ шт., розмір ____; шезлонг ____ шт., розмір ____; туалетний столик ____ шт., розмір ____; універсально-розбірна комбінована шафа з відділеннями різного призначення ____ шт., розмір ____; шафа для плаття і білизни ____ шт., розмір ____; трельяж ____ шт., розмір ____; дзеркало ____ шт., розмір ____; електроприлади ____ шт., розмір ____; інше)

(перерахувати та вказати розташування даних предметів один до одного, вказати їх розміри)

Зазначити покриття підлоги (дерев'яна; бетонна; лінолеум; ПВХ плитка; керамічна плитка; ламінат; паркет; ковролін; килим; килимові доріжки; інше)

Обстановка: не порушена; порушена (в чому виражається):

Кімната № 2 порожня або мебльована (крісло _____ шт., розмір _____; крісло-ліжка _____ шт., розмір _____; табурет _____ шт., розмір _____; стілець з напівм'яким сидінням і жорсткою спинкою _____ шт., розмір _____; письмовий стіл _____ шт., розмір _____; розсувний стіл _____ шт., розмір _____; складний стіл _____ шт., розмір _____; ліжка _____ шт., розмір _____; матрац _____ шт., розмір _____; диван _____ шт., розмір _____; металеве, дерев'яне односпальне (двоспальне) ліжка _____ шт., розмір _____; прикроватьна тумбочка _____ шт., розмір _____; шезлонг _____ шт., розмір _____; туалетний столик _____ шт., розмір _____; універсально-розбірна комбінована шафа з відділеннями різного призначення _____ шт., розмір _____; шафа для плаття і білизни _____ шт., розмір _____; трельяж _____ шт., розмір _____; дзеркало _____ шт., розмір _____; електроприлади _____ шт., розмір _____; інше)

(перерахувати та вказати розташування даних предметів один до одного, вказати їх розміри)

Зазначити покриття підлоги (дерев'яна; бетонна; лінолеум; ПВХ плитка; керамічна плитка; ламінат; паркет; ковролін; килим; килимові доріжки; інше)

Обстановка: не порушена; порушена (в чому виражається):

Кімната № 3 порожня або мебльована (крісло ____ шт., розмір ____; крісло-ліжка ____ шт., розмір ____; табурет ____ шт., розмір ____; стілець з напівм'яким сидінням і жорсткою спинкою ____ шт., розмір ____; письмовий стіл ____ шт., розмір ____; розсувний стіл ____ шт., розмір ____; складний стіл ____ шт., розмір ____; ліжка ____ шт., розмір ____; матрац ____ шт., розмір ____; диван ____ шт., розмір ____; металеве, дерев'яне односпальне (двоспальне) ліжка ____ шт., розмір ____; прикроватна тумбочка ____ шт., розмір ____; шезлонг ____ шт., розмір ____; туалетний столик ____ шт., розмір ____; універсально-розбірна комбінована шафа з відділеннями різного призначення ____ шт., розмір ____; шафа для плаття і білизни ____ шт., розмір ____; трельяж ____ шт., розмір ____; дзеркало ____ шт., розмір ____; електроприлади ____ шт., розмір ____; інше)

(перерахувати та вказати розташування даних предметів один до одного та вказати їх розміри)

Зазначити покриття підлоги (дерев'яна; бетонна; лінолеум; ПВХ плитка; керамічна плитка; ламінат; паркет; ковролін; килим; килимові доріжки; інше)

Обстановка: не порушена; порушена (в чому виражається):

Віконні і дверні балконні прилади:

Дерев'яні (металопластикові) віконні і дверні балконні палітурки (віконна двостулкова; одностулкова; тристулкова (для житлових будинків); двостулкова з нерівними стулками; тристулкова (для громадських будівель); дверні балконні прилади однопільна (для житлових будинків); двопільна (для громадських будівель)); віконний вітровий гачок на тумбі; віконний дротяний гачок; віконні ручки (Т-подібна; скоба); віконні клямки; віконна засувка; розсувний шпінгалет; фрамужний прилад з шнуром і блоками

(вказуються сліди, пошкодження, характер та механізм слідоутворення)

Вікно кімнати № ____ (загратовані (прості; фігурні); ролети (механічні; автоматичні); москітна сітка; інше)

(вказуються сліди, пошкодження, характер та механізм слідоутворення)

Вікно складається (глуха фрамуга; бічна накладка фрамуги; накладка кватирки; відлив кватирки; укіс віконного отвору; бічне обв'язування стулки; міжпалітурний бічний укіс віконного отвору; підвіконна дошка; ніша для радіатора; губка (нащілинник); нижнє обв'язування фрамуги; чверть в цегельній кладці отвору; верхнє обв'язування палітурки; стулка, що відкривається; віконна ручка; віконна коробка; перемичка віконного отвору)

Віконні предмети інтер'єру (жалюзі; штори; порт'єри; сонцезахисна плівка; гардина; завіска; інше)

Інші приміщення:

(перерахувати та вказати розташування даних предметів один до одного, зазначити їх розміри)

Під час огляду виявлено та вилучено:

(вказується, що та в якій послідовності виявлено і яким чином вилучено та опечатано)

Об'єкти, предмети (фрагменти, речі, ґрунт, документи, цінності, грошові кошти та інше) Сліди пальців рук (вказується місце розташування, із зазначенням розмірних характеристик (відстань від того чи іншого об'єкта); поверхня, на якій виявлено та вилучено сліди; методи та способи виявлення і вилучення; матеріал, на який вилучається слід (дактоплівка, липка стрічка, з об'єктом-носієм тощо); з обов'язковим зазначенням реактивів, порошків та реагентів, за допомогою яких вилучається слідова інформація; вид пензлика (магнітний, флейцовий та ін.); тип, вид, форма, розмір та кількість слідів; спосіб пакування та опечатування) Сліди низу взуття (вказується місце розташування, із зазначенням розмірних характеристик (відстань від того чи іншого об'єкта); поверхня, на якій виявлено та вилучено сліди; методи та способи виявлення та вилучення: матеріал, на який вилучається слід (дактоплівка, липка стрічка, з об'єктом-носієм тощо); з обов'язковим зазначенням реактивів, порошків та реагентів, за допомогою яких вилучається слідова інформація; тип, вид, форма, розмір (загальна довжина, найбільша

/ найменша ширина), кількість слідів; схематичне відображення сліду та/або слідової доріжки; спосіб пакування та опечатування). Сліди транспортних засобів (вказується місце розташування, із зазначенням розмірних характеристик бази автомобіля, шин; поверхня, на якій виявлено та вилучено слід; методи та способи виявлення та вилучення; з обов'язковим зазначенням матеріалу, за допомогою якого вилучається слідова інформація; тип, вид, форма, розмір та кількість слідів; схематичне відображення у протоколі, спосіб пакування та опечатування) Сліди знарядь зламу (вказується місце розташування, із зазначенням розмірних характеристик (відстань від того чи іншого об'єкта); поверхня, на якій виявлено та вилучено слід; методи та способи виявлення і вилучення; з обов'язковим зазначенням матеріалу, за допомогою якого вилучається слідова інформація (зліпкові маси, об'єкт-носій, інформаційний носій); тип, вид, форма, розмір (загальна довжина, найбільша ширина, найменша ширина) та кількість слідів; спосіб пакування та опечатування) Сліди речовин бурого кольору (вказується місце, поверхня, на якій виявлено слід; методи та способи виявлення і вилучення; з об'єктовим зазначенням матеріалу, за допомогою якого вилучається слідова інформація; тип, вид, форма, розмір та кількість слідів; спосіб пакування та опечатування) Мікрооб'єкти, волокна (вказується місце виявлення та вилучення об'єкта; розмірні характеристики; способи та методи вилучення; кількість слідів; спосіб пакування та опечатування) Сліди біологічного походження (епітеліальні клітини, волосся, піт, слина тощо) (вказується місце, поверхня, на якій виявлено слід; методи та способи виявлення і вилучення; матеріал, на який вилучається слід; тип, вид, форма, розмір та кількість слідів; спосіб пакування та опечатування). Інші сліди

До протоколу огляду додаються:

(план (схематичний чи масштабний); схема місцевості; схема огляду місця події; схема доріжки слідів; схема сліду низу взуття; схема сліду знаряддя зламу; інше)

(носії комп'ютерної інформації та інші матеріали, які пояснюють зміст протоколу)

Протокол прочитано, записано

(зауваження учасників огляду)

Учасники:

1.	_____	/ _____/
2.	_____	/ _____/
3.	_____	/ _____/
4.	_____	/ _____/
5.	_____	/ _____/
6.	_____	/ _____/

Поняті:

1.	_____	/ _____/
2.	_____	/ _____/

Огляд провів: _____ / _____/

Додаток 3

ПРОТОКОЛ огляду місця дорожньо-транспортної пригоди

_____ 20__

Місце проведення (ділянка автодороги, населений пункт, район, область)	

Слідчий _____
(П.І.Б., посада)

керуючись ст.ст. 104-107, 223, 237 та 238 (в разі здійснення одночасно огляду трупа) КПК України з застосуванням _____

(особи, які беруть участь у процесуальній дії, заздалегідь повідомлені про застосування технічних засобів фіксації, їх характеристики та носіїв інформації, які застосовуються, умови і порядок їх використання)

о _____ годин _____ хвилин розпочав огляд місця дорожньо-транспортної пригоди (далі – ДТП) за участю:

спеціалістів, судово - медичного експерта, лікаря (П.І.Б., посада)	

ПОНЯТИХ :

1. П.І.Б. місце проживання	
2. П.І.Б. місце проживання	

в присутності (П.І.Б., місце проживання)

Всім вищевказаним особам роз'яснено право робити зауваження та доповнення, що зазначаються у протоколі. Понятим повідомлено, що їх запрошено для засвідчення змісту і результатів огляду місця дорожньо-транспортної пригоди. Крім того, особа, яку залучають до проведення процесуальних дій під час досудового розслідування як понятого або яка стала очевидцем таких дій зобов'язана на вимогу слідчого, прокурора не розголошувати відомості щодо проведеної процесуальної дії.

Експерту роз'яснено його права і обов'язки, передбачені ст. 69 КПК України, а спеціалісту - ст. 71 КПК України.

Огляд проводився за наступних погодних умов:

ясно, сонячно, похмуро, туман, (вписати потрібне)	без опадів, дощ, снігопад	t повітря (градусів)

Напрямок проведення огляду:

від вулиці, площі, автодороги, населеного пункту	до вулиці, площі, автодороги, населеного пункту

Вид події:

1. Наїзд транспортного засобу (далі – ТЗ) на пішохода або	
---	--

нерухому перешкоду. 2. Зіткнення ТЗ. 3. Перекидання ТЗ. 4. Падіння пасажирів або вантажу. 5. Виїзд ТЗ за межі проїзної частини дороги (тощо).	

Підписи понять: 1)	2)	Підписи слідчого та учасників огляду:
--------------------	----	---------------------------------------

Орієнтир для проведення вимірів:

в поздовжній проекції	в поперечній проекції

ОГЛЯДОМ УСТАНОВЛЕНО:

(вказати, чи змінювалася обстановка на місці пригоди до початку огляду)

1. Місце дорожньо-транспортної пригоди розташовано:

Вулиця, перехрестя, житлова зона, під'їзна дорога, будинок (номер), ділянка автодороги (км).	

2. Елементи вулиці, дороги:

Міст, шляхопровід, естакада, зупинка транспорту, пішохідний перехід (регульований, нерегульований), перехрестя (регульоване, нерегульоване, рівнозначних чи нерівнозначних доріг), залізничний переїзд (регульований, нерегульований), тощо.	

3. Проїзна частина:

Горизонтальна ділянка; крива в плані (радіус хорди та висота сегменту); пряма в плані; спуск крутизною (співвідношення довжини горизонтальної рейки та висоти перепаду); підйом крутизною, поперечний ухил.	

4. Вид та стан покриття (на момент ДТП та під час огляду):

1. Асфальтобетонне. 2. Цементобетонне. 3. Щебенева. 4. Бруківка. 5. Ґрунтова дорога. 6. Ґрунт, вкритий рослинністю.	- сухе чисте (відсутня волога, пил, бруд, пісок, нафтопродукти); - сухе забруднене (наявність частинок бруду, піску, продуктів зносу шин); - сухе брудне, замаслене (наявність бруду у вигляді плям або слідів різного роду нафтопродуктів (вказати їх локалізацію та розміри в схемі)); - зволожене чисте (пори насичені вологою, проте плівка вільної води відсутня); - зволожене забруднене; - зволожене брудне (замаслене); - вологе чисте (є плівка вільної води, блиск); - вологе забруднене; - вологе брудне (замаслене); - мокре чисте (є шар води понад 1 см); - мокре брудне (є нашарування, напливи піску або ґрунту); - сніг рихлий товщиною (см); - сніг катаний товщиною (см); - обледеніле, по сніжному шару сухе; - обледеніле, по сніжному шару мокре (наприклад, після дощу); - обледеніле, по чистому твердому покриттю (наприклад по чистому асфальтобетону) - ожеледь.
Сліди, що свідчать про зміну стану дорожнього покриття після ДТП до початку огляду (наприклад в дощ дорожнє покриття під автомобілем сухе)	

5. Наявність нерівностей та пошкоджень дорожнього покриття (вибоїни, напливи, колійність, зазначити номер на схемі, довжину, глибину, ширину, висоту) або їх відсутність:

6. Дорожнє покриття загальною шириною _____ м (ширину кожної зі смуг зазначити в схемі, зокрема вільної від снігу її частини).

Призначено для руху в **одному – двох** напрямках (потрібне обвести).

Експлуатаційна характеристика проїзної частини:	в напрямку проведення огляду:	зустрічного напрямку:
Число смуг для руху		
Ширина розділювальної смуги		

Підписи понятих: 1) 2)	Підписи слідчого та учасників огляду:
--------------------------------------	---------------------------------------

7. Дорожня розмітка (назва та номер згідно з розділом 34 Правил дорожнього руху)

8. До проїзної частини примикають: **праворуч (м)** **ліворуч(м)**

Бордюрний камінь (висота, ширина) (см):		
Узбіччя: ширина (м). покриття: асфальт, ґрунт, щебінь, трав'яне.		
Тротуар шириною (м):		
Інші елементи дороги та споруди (стовпи, огороження, кущі тощо):		

9. Далі за тротуаром – узбіччям розташовано: **праворуч** **ліворуч:**

Лісосмуга, розділювальна смуга, будівлі міського – сільського типу, кювет (ухил, глибина), опори освітлення (їх номери), інші предмети або об'єкти:		

10. Спосіб регулювання руху на цій ділянці:

1. Регулюється світлофором (режим роботи: автоматичний, ручне керування або жовтий миготливий сигнал). 2. Не регулюється.	

11. Дорожні знаки (назва та номер згідно з розділом 33 Правил дорожнього руху):

12. Умови освітленості на даній ділянці шляху (вулиці, дороги):

Пора доби: світла, темна, сутінки.	
На момент огляду освітлений: міським електроосвітленням (зазначити ліхтарі, що не функціонують), світлом вікон будинків, іншими джерелами світла, не освітлюється.	

13. Наявність приладів відеоспостереження на місці ДТП та за напрямками руху:

14. Загальна видимість та конкретна видимість з робочого місця водія:

1. З увімкненим ближнім світлом фар (м):	
2. З увімкненим дальнім світлом фар (м):	
3. При денному освітленні (м):	

15. Об'єкти, що обмежують оглядовість з робочого місця водія у напрямку руху, праворуч та ліворуч (номер на схемі та характеристика):

Підписи понятих: 1)	2)	Підписи слідчого та учасників огляду:
----------------------------	-----------	---------------------------------------

16. Наявність слідів, що свідчать про переміщення об'єктів (транспортних засобів, трупів, уламків) на місці пригоди після ДТП до початку огляду:

17. Огляд транспортних засобів (номер на схемі, марка, модель, номерний знак).

Транспортний засіб №

Я, _____ не заперечую проти проникнення до транспортного засобу _____, номерний знак _____, для огляду _____

(підпис)

Транспортний засіб №

Я, _____ не заперечую проти проникнення до транспортного засобу _____, номерний знак _____, для огляду _____

(підпис)

Транспортний засіб №

Я, _____ не заперечую проти проникнення до транспортного засобу _____, номерний знак _____, для огляду _____

(підпис)

17-1. Локалізація пошкоджень на транспортних засобах (далі - ТЗ):

ТЗ №

ТЗ №

ТЗ №

Підписи понятих: 1)	2)	Підписи слідчого та учасників огляду:
---------------------	----	---------------------------------------

17-2. Наявність характерних для даного ДТП слідів і інших речових доказів на транспортному засобі (слідів крові, відбитки пальців, волосся, відбитки фактури тканини одягу, сліди ковзання, вм'ятини, сліди від контакту з іншими транспортними засобами, які залишили місце ДТП тощо) :

ТЗ

№

ТЗ

№

ТЗ

№

17-3. Завантаження транспортного засобу на момент огляду(пасажирів, вантаж):

ТЗ

№ _____

ТЗ

№ _____

ТЗ

№ _____

17-4. Гальмові системи (в тому числі стоянкової гальмівної системи):

ТЗ

№ _____

ТЗ

№ _____

ТЗ

№ _____

17-5. Рульове керування:

ТЗ

№ _____

ТЗ

№ _____

ТЗ

№ _____

17-6. Колеса і шини (модель, розмір, висота протектора, тиск повітря шин усіх коліс ТЗ):

ТЗ

№ _____

ТЗ

№ _____

ТЗ

№ _____

Підписи понятих: 1)

2)

Підписи слідчого та учасників огляду:

17-7. Зовнішні світлові прилади, сигнал, склоочисники, склообмивачі, дзеркала заднього вигляду, наявність на склі предметів або покриття, які обмежують оглядовість з місця водія, і погіршують його прозорість:

ТЗ № _____

ТЗ № _____

ТЗ № _____

18. Локалізація пошкоджень та слідів контактної взаємодії, нашарувань, відшарувань речовин на ТЗ (відеозапис та фотографування провести у відповідності до вимог судової фотографії, зокрема з використанням масштабної лінійки)

Номер на схемі, марка, номерний знак ТЗ, розташування слідів та пошкоджень їх характер, напрямок та глибина

19. Сліди шин (зазначити номер сліду згідно зі схемою і його параметри):

1. Якому ТЗ належать (його номер на схемі) і якими колесами залишено.
2. Розташування сліду (на проїзній частині, розділювальній смузі, тротуарі, узбіччі, в кюветі тощо).
3. Поверхневий або об'ємний.
4. Одинарні або спарені.
5. Прямолінійні, криволінійні, дугоподібні з боковим занесенням (за відсутності курвіметра відстань від дугоподібного сліду до краю проїзної частини фіксувати через рівні проміжки (наприклад кожні 0,5 м, 1 м, 5 м або 10 м) в залежності від довжини сліду та його кривизни).
7. Довжина сліду (зазначити відстань від початку сліду та від його закінчення перпендикулярно (в поперечній проекції) до краю проїзної частини; якщо сліди залишено на ділянках з різним покриттям необхідно вказати довжину сліду на кожній з них та вид покриття);
8. Суцільні (у разі роздвоєння сліду зазначити відстань від його початку до роздвоєння) або переривчасті (зазначити величину розривів),
9. Ширина протектора, слід зі змазаним відбитком протектора або чітко вираженим;
10. Характерні особливості шин, що відобразилися в слідах, які дають змогу ідентифікувати ТЗ в разі залишення місця пригоди.

Підписи понятих: 1)

2)

Підписи слідчого та учасників огляду:

20. Інші сліди на дорожньому покритті (зазначити номер на схемі):

1. Сліди ковзання частин ТЗ (подряпини, вибоїни, потертості на дорозі, (за можливістю зазначити, якою саме частиною ТЗ залишені) відшарування, нашарування частинок фарби тощо).
2. Сліди технічних рідин ТЗ.
3. Сліди, які залишено потерпілим при наїзді, зіткненні.
4. Сліди перекидання ТЗ.
5. Сліди, які залишено відкинутими об'єктами (сліди волочіння, потертості, подряпини, вибоїни тощо).

21. Ознаки напрямку руху транспортного засобу (у тих випадках, коли ТЗ залишив місце ДТП, або його розташування було змінено):

- за формою і напрямком слідів коліс;
- за бризками технічних рідин та розчавленими предметами;
- за кінцевим розташуванням ТЗ

22. Наявність відокремлених від транспортного засобу частин, деталей і інших об'єктів (фрагментів оздоблення, частинок фарби, уламків скла, осипу ґрунту, вантажу або багажу, слідів рідин тощо):

Номер на схемі, вид об'єкта, його форма, напрямок розсіювання, тощо (із зазначенням прив'язки початку еліпсу розсіювання та його геометричних розмірів)

23. Наявність на місці ДТП слідів контактної взаємодії ТЗ з навколишніми об'єктами, предметами (зазначити номер на схемі):

1. Розташування слідів на об'єктах (бордюр, огорожа, стовп, дерево) та характеру їх пошкодження;
2. Форма і характер слідів (частини фарби, скла, мікросліди металізації, нашарування паливно-мастильних матеріалів, гуми, пластмаси, шматочки деревини);
3. Кольорові ознаки речовин, характер поверхні слідів (матова, блискуча, з металевим блиском тощо).

Підписи понятих: 1)	2)	Підписи слідчого та учасників огляду:
----------------------------	-----------	---------------------------------------

24. Наявність слідів контактної взаємодії особи з навколишніми об'єктами, предметами (сліди волочіння, біологічного походження, уривки одягу тощо), їх форма, напрямок та характер (зазначити номер на схемі):

25. Відомості про труп:

1. Стать, вік, зріст, поза (одяг та взуття: колір, особливості, маркування).	
2. Установчі відомості (в разі виявлення документів).	
3. Чи переміщався до початку огляду від місця падіння (кінцевого розташування), сліди, що вказують на місце падіння.	
4. Видимі тілесні ушкодження (відсутність кінцівок, частин тіла,	

їх неприродне положення). 5. Сліди контакту з деталями ТЗ і дорожнім покриттям на трупі та одязі (значні за розмірами садна, рани, переломи; сліди переїзду, ковзання по поверхні проїзної частини). 6. Інші сліди.	

26. Вилучені речі і документи (спосіб їх ідентифікації):

Об'єкти (предмети), уламки деталей, скла фар та показників поворотів, документи, цінності, грошові кошти, тощо.	Спосіб упакування.

27. Додатки до протоколу:

спеціально виготовлені копії, зразки об'єктів, речей і документів, письмові пояснення спеціалістів, які брали участь у проведенні огляду, аудіо -, відеозапис, ілюстративні та фототаблиці, схеми, зліпки, носії комп'ютерної інформації та інші матеріали.	

Підписи понятих: 1)	2)	Підписи слідчого та учасників огляду:
---------------------	----	---------------------------------------

28. Застосування науково-технічних засобів (марка, модель та заводський номер):

Фотоапарат.	.
Відеокамера.	
Носій інформації	
Засоби вимірювання.	
Масштабні номерки	
Масштабна лінійка	
Дод. джерела освітлення	
Прилад вимірювання ефективності гальмування	

29. Спосіб ознайомлення учасників зі змістом протоколу

--

Заяви і зауваження:

П.І.Б.	Зміст заяви або зауваження.

Якщо особа, яка брала участь у проведенні огляду відмовилася підписати протокол, про це зазначається в протоколі. Такій особі надається право дати письмові пояснення щодо причин відмови від підписання, які заносяться до протоколу. Факт відмови особи від підписання протоколу, а також факт надання письмових пояснень особи щодо причин такої відмови засвідчується підписом її захисника (законного представника), а в разі його відсутності – понятих.

Огляд закінчено: _____ ГОДИН _____ ХВИЛИН.
(дата)

Зі змістом протоколу ознайомлені.

Підписи понятих: 1) _____ 2) _____	Підписи слідчого та учасників огляду: _____
------------------------------------	---

Примітка: прив'язка вимірів у повздовжній щодо напрямку огляду та поперечній проекціях проводиться до сталих орієнтирів.

Сталий орієнтир - стаціонарно встановлений об'єкт (кут будівлі або павільйону зупинки маршрутних транспортних засобів (далі - ТЗ), дорожній знак 5.60 "Кілометровий знак", опора електропередач, об'єкт дорожнього сервісу, порядковий елемент інженерної конструкції дороги тощо), який має свою назву, порядковий номер, іншу видиму відмінність серед подібних об'єктів та розташований вздовж вулиці або смуги відведення дороги. Сталим орієнтиром не є дерева, кущі, транспортні засоби, які стоять, тимчасові споруди або конструкції, пересувні торговельні споруди, огорожі будівельних майданчиків або місць проведення дорожніх робіт, інші об'єкти, розташування яких на місцевості в подальшому неможливо об'єктивно визначити, чи геометрія, розміри або місце розташування яких можуть з часом змінюватися.

На схемі місця дорожньо-транспортної пригоди необхідно графічно зафіксувати відносно сталих орієнтирів такі об'єкти:

- ділянка дороги, де сталася ДТП;
- сталі орієнтири, до яких на схемі здійснена прив'язка об'єктів та слідів;
- ТЗ, причетні до ДТП, координати їх розміщення відносно елементів проїзної частини та сталих орієнтирів;
- сліди гальмування коліс ТЗ: їх розміщення відносно елементів проїзної частини; довжина від їх початку до кожного колеса ТЗ із зображенням місць розривів; довжина слідів на ділянках з різним покриттям;
- інші сліди та предмети, що стосуються пригоди: розміщення частин та об'єктів (уламки кузова, частинки фарби, уламки скла, осип ґрунту, сліди рідини та ін.), що відокремилися від транспортного засобу, відносно елементів проїзної частини, ТЗ; площа розсіювання уламків скла, осипання ґрунту тощо;
- координати слідів, що свідчать про місце зіткнення, наїзду тощо;
- ширина проїзної частини разом з роздільними смугами;
- радіус закруглення та його початок, крутизну спуску та підйому;
- розташування опор електроосвітлення із зазначенням працюючих;
- ширина тротуарів, узбіччя;
- розміри ділянок з різним станом дорожнього покриття;
- розміри та розміщення дефектів дорожнього покриття;

- розташування дорожньої розмітки;
- розташування світлофорів, дорожніх знаків та інших засобів технічного регулювання дорожнього руху;
- розташування шлагбаума, засобів сигналізації, дорожніх знаків на підході до залізничного переїзду.

Встановлення величини видимості конкретної перешкоди під час огляду місця пригоди проводиться за можливості використання транспортного засобу – учасника ДТП, зокрема за умов відсутності пошкоджень частин ТЗ, що впливають на оглядовість (пошкоджень освітлювальних приладів, вітрового скла, або його частини, склоочисників та склообмивачів вітрового скла (за умови його забруднення)).

Прив'язка розташування транспортних засобів здійснюється до вісей транспортних засобів, зокрема до вісі переднього та останнього колеса одного боку ТЗ.

Прив'язка розташування осипу скла та уламків проводиться до початку його еліпсу, а розмірів – шляхом фіксації вимірів через кожний рівний проміжок в повздовжній та поперечній проекції («сітка») з окремою прив'язкою уламків, які можна ідентифікувати за належністю до певних деталей автомобіля, зокрема розсіювачів освітлювальних приладів. За розташуванням осипу уламків фар, показників повороту можливо експертним шляхом визначити швидкість ТЗ та його розташування в момент їх відокремлення, що свідчитиме зокрема про параметри місця наїзду (зіткнення).

Під час огляду пошкоджень транспортного засобу проводиться їх прив'язка в двох перпендикулярних проекціях, а саме вимірами по горизонталі до бокового габариту та по вертикалі від опорної поверхні.

Необхідно провести фотографування з використанням масштабної лінійки всіх слідів, що утворилися на місці пригоди, зокрема і на окремих об'єктах та ТЗ.

Список літератури

1. Рувін О.Г., Теплицьк Б.Б. Участь спеціаліста в огляді місця події: практ. посіб. Головне слідче управління Національної поліції України, НАВС, НДІСЕ. Харків: Фоліо, 2018. 127 с.
2. Алексейчук В.І. Огляд місця події: тактика і психологія. Харків : Вид. агенція «Апостіль», 2011. 164 с.
3. Погорецький М.А., Сергєєва Д.Б. Криміналістична тактика : навч. посіб. Київ : Алерта, 2016. 244 с.
4. Криміналістика : підручник / Пясковський В.В., Чорноус Ю.М., Іщенко А.В. та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2015. 544 с.
5. Криміналістика : підручник / Пясковський В.В., Чорноус Ю.М., Самодін А.В. та ін. за заг. ред. Пясковського В.В. 2-ге видання перероб. і доп. Київ : Право, 2020. 752 с.
6. Біленчук П.Д., Гель А.П. Основи криміналістичної тактики : курс лекцій. Вінниця : Вид-во ВДТУ, 2001. 110 с.

7. Криміналістика (курс лекцій) : навчальний посібник / Будзієвський М.Ю., Лускатов О.В., Пиріг І.В. та ін. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2013. 397 с.
8. Курс лекцій з криміналістики / Кириченко О. А., Коросташова Т. О., Ланцедова Ю. О. та ін. за наук. ред. Кириченка О.А. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. 348 с.
9. Криміналістика підручник / Шепітько В.Ю., Коновалова В.О., Журавель В.А. та ін. за ред. Шепітька В.Ю. 5-те вид., переробл. та допов. Київ : Ін Юре, 2016. 640 с.
10. Розслідування окремих видів злочинів : навч. посіб. / Алексєєв О.О., Весельський В.К., Пясковський В.В. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2014. 320 с.
11. Попович М.В., Мельник О.В. Особливості допиту малолітнього або неповнолітнього потерпілого : монографія. Одеса : Юридика, 2024. 182 с.
12. Практикум зі складання процесуальних документів : навч. посібник / Кол. авт. 2-е вид., перероб. і доп. Дніпро : Ліра ЛТД, 2017. 308 с.

Тема III. Тактика допиту (Процесуального інтерв'ю)

Мета заняття: навчити тактичних прийомів, які застосовуються правоохоронними органами під час допиту свідків, потерпілих та підозрюваних осіб; ознайомити з особливостями допиту неповнолітніх осіб та практикою процесуально правильного оформлення протоколів їх допиту.

1. Поняття, сутність та види допиту.
2. Етапи тактики проведення допиту. Їхня характеристика.
3. Вимоги, визначені в КПК України, які повинні бути враховані при проведенні допиту.
4. Принципи допиту.

У процесі вивчення даної теми, здобувачі набувають знань і відповідних компетентностей щодо загальної характеристики допиту як слідчої (розшукової) дії, його різновидів. Предмету допиту, та які обставини до нього входять. Вимог які визначені законодавством, які слід враховати під час проведення слідчої (розшукової) дії. Підстави та місця проведення допиту. Особи, які при цьому залучаються. Особливості проведення допиту дітей, осіб із вадами здоров'я та іноземців. Тактики підготовки та проведення допиту. Стадії, що входять в робочий етап допиту. Прийоми, які застосовуються процесуальною особою для викриття неправди. Тактики застосування технічних засобів та особливості фіксації результатів допиту. Суть алгоритму проведення допиту одночасно кількох осіб.

Запитання та завдання для самоконтролю

1. Класифікуйте види допиту.
2. Назвіть види питань, що можуть бути задані допитуваному.
3. Надайте характеристику загальним положенням тактики допиту.
4. Яка тактика одночасного допиту двох чи більше вже допитаних осіб?
5. Зазначте процесуально-тактичні особливості допиту німих або глухих осіб, а також осіб, які не володіють українською мовою.
6. Вкажіть тактичні прийоми, які застосовуються для допомоги допитуваному відновити в пам'яті забуте.
7. Охарактеризуйте тактичні прийоми подолання завідомо неправдивих показань.
8. Які особливості допиту дітей?
9. Перелічіть особливості допиту із застосуванням звуко- та відеозаписуючої апаратури.
10. Як відбувається фіксація ходу та результатів допиту?

Практичні завдання

Кейс 1. Мандрик О.О. стала свідком, як невідомий чоловік поруч з її будинком здійснив кілька пострілів із пістолета в її сусіда, Чопчика С.С. Після цього Мандрик О.О. зателефонувала до поліції та розповіла дану інформацію. Після приїзду працівників поліції на місце події, слідчий наказав поліцейському Руснаку І.В., який займає посаду оперуповноваженого, детально допитати в якості потерпілої Мандрик О.О. Отже, на вулиці поруч з іншими свідками Руснак І.В. розпочав допит Мандрик О.О. щодо подій, які сталися. Однак остання була налякана, розгублена довгий час пригадувала події, тому допит тривав без перерви 3 години. Під час допиту Мандрик О.О. запитала оперуповноваженого, який проводив допит, чи може вона взяти свій записник, в якому вона попередньо робила записи, які їй могли знадобитися під час слідчої дії, однак їй було відмовлено. Оперуповноважений ставив чимало навідних запитань допитуваній, для того, щоб вона пригадала події, які відбулися. Після закінчення допиту Мандрик О.О. попросила надати протокол допиту їй на ознайомлення. Однак оперуповноважений повідомив, що було витрачено багато часу і в нього ще чимало справ. Тому наполіг, щоб Мандрик О.О. поскоріш розписалася в кінці протоколу без ознайомлення, що остання й зробила.

Завдання до кейса

1. Вкажіть, які помилки було допущено під час допиту Мандрик О.О.
2. Як тактично-правильно організувати допит цього свідка?
3. Які питання та в якій послідовності ви б поставили Мандрик О.О.?
4. Чи можна проводити допит Мандрик О.О. на вулиці, поряд із місцем події? Скільки часу має тривати даний допит?

Кейс 2. Малолітній Артем став свідком, як його матір Олену на вулиці невідомі чоловіки силоміць помістили в автомобіль та повезли в невідомому

напрямку. Неподалік від хлопчика знаходилися патрульні поліцейські. Почувши, як хлопчик гукає про допомогу, вони одразу прибули на місце події. Після чого сержантом Гуриком А.Р. було прийнято рішення негайно провести допит Артема, щоб не тратити час до приїзду слідчого. Заповнюючи протокол допиту Гурик А.Р. допитував хлопчика. Однак хлопчик плакав і не зміг розповісти потрібну інформацію. Патрульний пригрозив Артему, що якщо він не заспокоїться і не дасть відповідь на запитання, то його відвезуть до місць позбавлення волі і він там буде жити. Допит тривав 2 години, однак потрібну інформацію так і не вдалося встановити.

Завдання до кейса

1. Вкажіть, які помилки було допущено під час допиту Артема?
2. Охарактеризуйте тактику допиту малолітніх і свідків?
3. Поясніть чим зумовлена поведінка малолітнього Артема. Які тактичні прийоми слід застосувати, щоб неповнолітній надав правдиві показання?

Кейс 3. Виникла необхідність у якості потерпілого у справі допитати глухонімого Ткачука М.Т. На підготовчому етапі слідчий вжив всіх заходів для визначення обставин, які слід було з'ясувати, продумав і зафіксував запитання для допиту, після чого викликав Ткачука М.Т.

Слідчий, під час проведення допиту, у письмовому вигляді ставив запитання потерпілому, на які той відповідав також письмово. Поставлені запитання та відповідь заносилися до протоколу.

Завдання до кейсу

1. Охарактеризуйте тактичні та процесуальні особливості допиту глухих та сліпих потерпілих.
2. Обґрунтуйте чи погоджуєтеся ви з обраним слідчим порядком допиту Ткачука М.Т.

3. Перерахуйте осіб, які входять до числа обов'язкових учасників допиту таких осіб.

Ознайомтеся з відповідною документацією.

Додаток 4

ПРОТОКОЛ
допиту потерпілого

Місто(сел.) _____

«___» _____ 20__ року

Допит розпочато о «___» год. «___» хв.

Допит закінчено о «___» год. «___» хв.

(слідчий, посада, найменування органу, ініціали, прізвище)

розглянувши матеріали досудового розслідування, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № _____ від «___» 20__р., у приміщенні _____

у присутності осіб, яким роз'яснено вимоги ч. 3 ст. 66 КПК України про їх обов'язок не розголошувати відомості щодо проведеної процесуальної дії:

(їх прізвище, ім'я, по батькові, дата народження та місце проживання, підпис)

яким заздалегідь повідомлено про застосування технічних засобів фіксації, умови та порядок їх використання:

(характеристики технічних засобів фіксації та носіїв інформації, які застосовуються при проведенні цієї процесуальної дії, підписи осіб)

з дотриманням вимог статей 55, 56, 95, 104, 106, 223, 224 КПК України, допитав як потерпілого:

1. Прізвище, ім'я та по батькові _____
2. Дата та місце народження _____
3. Національність _____
4. Громадянство _____
5. Освіта _____
6. Місце роботи (навчання) _____
7. Рід заняття та посада _____
8. Місце проживання (реєстрації) _____
9. Судимість _____
10. Чи являється депутатом (якої Ради) _____
11. Відомості про паспорт або інший документ, що засвідчує особу _____

Потерпілому роз'яснено, що його викликано для дачі показань у кримінальному провадженні _____

(вказати, у зв'язку з чим та в якому провадженні він допитується)

Потерпілому _____ роз'яснено зміст ст. 63 Конституції України про те, що особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначене законом

(підпис)

Потерпілому _____ роз'яснено зміст ст. 18 КПК України про свободу від самовикриття та право не свідчити проти близьких родичів чи членів сім'ї

(підпис)

Потерпілому _____ роз'яснено порядок проведення допиту, його права, передбачені ст. 56 КПК України, та обов'язки, передбачені ст. 57 КПК України

Потерпілого _____
(підпис) попереджено про кримінальну відповідальність, передбачену ст. 384 КК України («Завідомо неправдиве показання»)

Ознайомившись зі своїми правами, потерпілий заявив, що бажає давати показання _____ мовою та викладати їх

_____ (вказати мову, під запис або власноручно).

Послуг перекладача _____
(потребує, не потребує)

Потерпілий: _____
(прізвище, ініціали, підпис потерпілого)

По суті поставлених запитань потерпілий _____

дав такі показання: _____
(вказати отримані в результаті процесуальної дії відомості, важливі для цього кримінального провадження)

Показання зафіксовано на носії інформації _____

(вказати характеристики носіїв інформації у випадку застосування технічних засобів фіксації)
які додаються до даного протоколу.

За результатами фіксування допиту технічними засобами від учасників процесуальної дії клопотання про внесення тексту показань до протоколу допиту _____

(надходили, не надходили)

Учасникам процесуальної дії повідомлено про спосіб ознайомлення із змістом протоколу, а саме _____

(надання письмового протоколу, перегляд або прослуховування носіїв інформації у випадку застосування технічних засобів фіксації)

Після ознайомлення з текстом протоколу допиту від учасників процесуальної дії клопотання про внесення до нього змін, доповнень і зауважень _____

(не надходило; якщо надходило, вказати, що саме)

Потерпілий _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Учасники _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

_____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Допитав: _____
(слідчий, посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

Від підписання протоколу допиту відмовляюсь у зв'язку з _____

_____.

(вказати причини такої відмови з боку потерпілого або іншого учасника процесуальної дії)

Потерпілий _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Представник _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Поняті (у разі відсутності представника (захисника) потерпілого):

1. _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

2. _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

(слідчий, посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

Додаток 5

ПРОТОКОЛ

допиту свідка

Місто (сел.) _____ « ____ » _____ 20 ____ року

Допит розпочато о « ____ » год. « ____ » хв.

Допит закінчено о « ____ » год. « ____ » хв.

(слідчий, посада, найменування органу, ініціали, прізвище)

розглянувши матеріали досудового розслідування, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № _____ від « ____ » _____ 20 ____ року у приміщенні _____

в присутності осіб, яким роз'яснені вимоги ч. 3 ст. 66 КПК України про їх обов'язок не розголошувати відомості щодо проведеної процесуальної дії:

(їх прізвище, ім'я, по батькові, дата народження та місце проживання, підпис)

яким заздалегідь повідомлено про застосування технічних засобів фіксації, умови та порядок їх використання: _____

(характеристики технічних засобів фіксації та носіїв інформації, які застосовуються при проведенні цієї процесуальної дії, підписи осіб)

з дотриманням вимог статей 65, 66, 95, 104, 106, 223, 224 КПК України, допитав як свідка:

1. Прізвище, ім'я та по батькові _____

2. Дата та місце народження _____

3. Національність _____

4. Громадянство _____

5. Освіта _____

6. Місце роботи (навчання) _____

7. Рід заняття та посада _____

8. Місце проживання (реєстрації) _____

9. Судимість _____

10. Чи являється депутатом (якої Ради) _____

11. Відомості про паспорт або інший документ, що засвідчує особу

Свідку роз'яснено, що його викликано для дачі показань у кримінальному провадженні _____

(вказати у зв'язку з чим та в якому провадженні він допитується)

Свідкові _____ роз'яснено зміст ст. 63 Конституції України про те, що особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначене законом

(підпис)

Свідкові _____ роз'яснено зміст ст. 18 КПК України про свободу від самовикриття та право не свідчити проти близьких родичів чи членів сім'ї.

(підпис)

Свідкові _____ роз'яснено порядок проведення допиту та його права та обов'язки, передбачені ст. 66 КПК України, згідно з якою:

1) Свідок має право:

- 1) знати, у зв'язку з чим і в якому кримінальному провадженні він допитується;
- 2) користуватися під час давання показань та участі у проведенні інших процесуальних дій правовою допомогою адвоката, повноваження якого підтверджуються згідно з положеннями статті 50 Кримінального процесуального кодексу України (*а саме: 1) свідоцтвом про право на зайняття адвокатською діяльністю; 2) ордером, договором із захисником або дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги*);
- 3) відмовитися давати показання щодо себе, близьких родичів та членів своєї сім'ї, що можуть стати підставою для підозри, обвинувачення у вчиненні ним, близькими родичами чи членами його сім'ї кримінального правопорушення, а також показання щодо відомостей, які згідно з положеннями статті 65 цього Кодексу не підлягають розголошенню (*а саме – не можуть бути допитані як свідки: 1) захисник, представник потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача, законний представник потерпілого, цивільного позивача у кримінальному провадженні – про обставини, які стали їм відомі у зв'язку з виконанням функцій представника чи захисника; 2) адвокати – про відомості, які становлять адвокатську таємницю; 3) нотаріуси – про відомості, які становлять нотаріальну таємницю; 4) медичні працівники та інші особи, яким у зв'язку з виконанням професійних або службових обов'язків стало відомо про хворобу, медичне обстеження, огляд та їх результати, інтимну і сімейну сторону життя особи – про відомості, які становлять лікарську таємницю; 5) священнослужителі – про відомості, одержані ними на сповіді віруючих; 6) журналісти – про відомості, які містять конфіденційну інформацію професійного характеру, надану за умови нерозголошення авторства або джерела інформації; 7) професійні судді, народні засідателі та присяжні – про обставини обговорення в нарадчій кімнаті питань, що виникли під час ухвалення судового рішення, за винятком випадків кримінального провадження щодо прийняття суддею (суддями) завідомо неправосудного вироку, ухвали; 8) особи, які брали участь в укладенні та виконанні угоди про примирення в кримінальному провадженні, – про обставини, які стали їм відомі у зв'язку з участю в укладенні та виконанні угоди про примирення; 9) особи, до яких застосовані заходи безпеки, – щодо дійсних даних про їх особи; 10) особи, які мають відомості про дійсні дані про осіб, до яких застосовані заходи безпеки, – щодо цих даних. Не можуть без їх згоди бути допитані як свідки (та мають право відмовитися давати показання) особи, які мають право дипломатичної недоторканності, а також працівники дипломатичних представництв – без згоди представника дипломатичної установи*);
- 4) давати показання рідною або іншою мовою, якою він вільно володіє, і користуватися допомогою перекладача;

- 5) користуватися нотатками і документами при даванні показань у тих випадках, коли показання стосуються будь-яких розрахунків та інших відомостей, які йому важко тримати в пам'яті;
- 6) на відшкодування витрат, пов'язаних з викликом для давання показань;
- 7) ознайомлюватися з протоколом допиту та заявляти клопотання про внесення до нього змін, доповнень і зауважень, а також власноручно робити такі доповнення і зауваження;
- 8) заявляти клопотання про забезпечення безпеки у випадках, передбачених законом;
- 9) заявляти відвід перекладачу.

2. Свідок зобов'язаний:

- 1) прибути за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді чи суду;
- 2) давати правдиві показання під час досудового розслідування та судового розгляду;
- 3) не розголошувати без дозволу слідчого, прокурора, суду відомості, які безпосередньо стосуються суті кримінального провадження та процесуальних дій, що здійснюються (здійснювалися) під час нього, і які стали відомі свідку у зв'язку з виконанням його обов'язків.

3. Особа, яку залучають до проведення процесуальних дій під час досудового розслідування як понятого або яка стала очевидцем таких дій, зобов'язана на вимогу слідчого, прокурора не розголошувати відомості щодо проведеної процесуальної дії.

Крім того, згідно з частиною 7 статті 224 Кримінального процесуального кодексу України за бажанням допитуваної особи вона має право викласти свої показання власноручно. За письмовими показаннями особи їй можуть бути поставлені додаткові запитання.

(підпис)

Свідка _____ у відповідності до ст. 67 попереджено про кримінальну відповідальність, передбачену ст. 384 КК України (*Завідомо неправдиве показання*) та ст. 385 КК України (*Відмова свідка від давання показань*)

(підпис)

Ознайомившись із своїми правами, свідок заявив, що бажає давати показання _____ мовою та викладати їх _____.

(вказати мову)

(під запис або власноручно)

Послуг перекладача _____.

(потребує, не потребує)

Під час давання показань користуватися правовою допомогою адвоката

(бажає, не бажає)

По суті поставлених запитань свідок _____ дав наступні показання:

(вказати отримані в результаті процесуальної дії відомості, важливі для цього кримінального провадження)

[illegible]

Показання зафіксовані на носії інформації _____

(вказати характеристики носіїв інформації у випадку застосування технічних засобів фіксації)

які додаються до даного протоколу.

За результатами фіксування допиту технічними засобами від учасників процесуальної дії клопотання про внесення тексту показань до протоколу допиту _____

(надходили, не надходили)

Учасникам процесуальної дії повідомлено про спосіб ознайомлення із змістом протоколу, а саме _____

(надання письмового протоколу, перегляд або прослуховування носіїв інформації у випадку застосування технічних засобів фіксації)

Ознайомившись із текстом протоколу допиту від учасників процесуальної дії клопотання про внесення до нього змін, доповнень і зауважень _____.

(не надходили; якщо надійшли, вказати, що саме)

Свідок _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Учасники _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

_____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Допитав: _____

(слідчий, посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

Від підписання протоколу допиту відмовляюсь у зв'язку з _____

(вказати причини такої відмови з боку свідка або іншого учасника процесуальної дії)

Свідок _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Захисник _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Поняті (у разі відсутності захисника):

1. _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання) (підпис)
2. _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання) (підпис)

Додаток 6

ПРОТОКОЛ допиту підозрюваного

Місто (сел.) _____ «___» _____ 20__ року

Допит розпочато о «___» год «___» хв

Допит закінчено о «___» год «___» хв

(слідчий, посада, найменування органу, ініціали, прізвище)

розглянувши матеріали досудового розслідування, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № _____ від «___» _____ 20__ року у приміщенні _____

в присутності осіб, яким роз'яснені вимоги ч. 3 ст. 66 КПК України про їх обов'язок не розголошувати відомості щодо проведеної процесуальної дії:

(їх прізвище, ім'я, по батькові, дата народження та місце проживання, підпис)

яким заздалегідь повідомлено про застосування технічних засобів фіксації, умови та порядок їх використання: _____

(характеристики технічних засобів фіксації та носіїв інформації, які застосовуються при проведенні цієї процесуальної дії, підписи осіб)

з дотриманням вимог статей 42, 95, 104, 106, 223, 224 КПК України, допитав як підозрюваного:

1. Прізвище, ім'я та по батькові _____

2. Дата та місце народження _____
3. Національність _____
4. Громадянство _____
5. Освіта _____
6. Місце роботи (навчання) _____
7. Рід заняття та посада _____
- _____
8. Місце проживання (реєстрації) _____
- _____
9. Судимість _____
10. Чи являється депутатом (якої Ради) _____
- _____
11. Відомості про паспорт або інший документ, що засвідчує особу
- _____

Підозрюваному роз'яснено, що його викликано для дачі показань у кримінальному провадженні № _____ у зв'язку з _____ учиненням _____ ним _____ кримінального _____ правопорушення _____

(вказати у зв'язку з чим та в якому провадженні він допитується та у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють)

Підозрюваному _____ роз'яснено зміст ст. 63 Конституції України про те, що особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначене законом _____

(підпис)

Підозрюваному _____ роз'яснено зміст ст. 18 КПК України про свободу від самовикриття та право не свідчити проти близьких родичів чи членів сім'ї, а також ст. 20 КПК України про право на захист _____

(підпис)

Підозрюваному _____ роз'яснено порядок проведення
(П.І.Б.)
допиту, його права та обов'язки, передбачені ст. 42 КПК України, а також
вручено Пам'ятку про його процесуальні права та обов'язки _____
(підпис)

***Права та обов'язки, а також порядок проведення допиту мені
роз'яснені та зрозумілі.***

**Пам'ятка про процесуальні права та обов'язки підозрюваного мені
вручена « _____ » _____ 20 _____ року.**

Підозрюваний: _____
(прізвище, ініціали, підпис підозрюваного)

Ознайомившись із своїми правами, підозрюваний заявив, що давати
показання та відповідати на показання він _____.
(погоджується, відмовляється)

Під час проведення допиту _____ бажання на участь захисника
(виявив, не виявив)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Показання бажає давати _____ мовою та викладати їх
(вказати мову)

_____.
(під запис або власноручно)

Послуг перекладача _____.
(потребує, не потребує)

Підозрюваний: _____
(прізвище, ініціали, підпис підозрюваного)

По суті поставлених запитань підозрюваний _____ дав
наступні показання: _____

(вказати отримані в результаті процесуальної дії відомості, важливі для цього кримінального провадження)

[illegible]

Показання зафіксовані на носії інформації _____

_____,
(вказати характеристики носіїв інформації у випадку застосування технічних засобів фіксації)
які, додаються до даного протоколу.

За результатами фіксування допиту технічними засобами від учасників процесуальної дії клопотання про внесення тексту показань до протоколу допиту _____.

(надходили, не надходили)

Учасникам процесуальної дії повідомлено про спосіб ознайомлення із змістом протоколу, а саме _____.

(надання письмового протоколу, перегляд або прослуховування носіїв інформації у випадку застосування технічних засобів фіксації)

Після ознайомлення з текстом протоколу допиту від учасників процесуальної дії клопотання про внесення до нього змін, доповнень і зауважень _____.

(не надходили; якщо надійшли, вказати, що саме)

Підозрюваний _____ / _____/
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Захисник _____ / _____/
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Учасники _____ / _____/
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Допитав:

(слідчий, посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

Від підписання протоколу допиту відмовляюсь у зв'язку з _____

_____.
(вказати причини такої відмови з боку підозрюваного або іншого учасника процесуальної дії)

Підозрюваний _____ / _____/
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Захисник _____ / _____/
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Поняті (у разі відсутності захисника):

1. _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання) (підпис)
2. _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання) (підпис)

слідчий, посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

Список літератури

1. Попович М. В. Тактика допиту та його значення при розслідуванні кримінальних правопорушень. Правова парадигма відновлення України: проблеми та перспективи. Матеріали *XIV Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Київ, Національний авіаційний університет, 23 лютого 2024 р.). С.380 - 382.
2. Попович М.В. Синергетичний осередок як невід'ємна складова прояву дитиноцентризму під час допиту неповнолітнього у кримінальному провадженні України. *Право і суспільство*. 2022. No 5. С. 258–263.
3. Попович М.В., Мельник О.В. Особливості допиту малолітнього або неповнолітнього потерпілого. Монографія. Одеса : Юридика 2024. 182 с.
4. Попович М.В., Мельник О.В. Чи можлива психотерапія під час допиту неповнолітнього потерпілого? KELM. Knowledge, Education, Law, Management. 2022. No 1. С. 84–89. (Республіка Польща).
5. Криміналістика : підручник / Пясковський В.В., Чорноус Ю.М., Іщенко А.В. та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2015. 544 с.
6. Криміналістика : підручник / Пясковський В.В., Чорноус Ю.М., Самодін А.В. та ін. за заг. ред. Пясковського В.В. 2-ге видання перероб. і доп. Київ : Право, 2020. 752 с.

7. Курс лекцій з криміналістики / Кириченко О. А., Коросташова Т. О., Ланцедова Ю. О. та ін. за наук. ред. Кириченка О.А. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. 348 с.
8. Криміналістика підручник / Шепітько В.Ю., Коновалова В.О., Журавель В.А. та ін. за ред. Шепітька В.Ю. 5-те вид., переробл. та допов. Київ : Ін Юре, 2016. 640 с.
9. Практикум зі складання процесуальних документів : навч. посібник / Кол. авт. 2-е вид., перероб. і доп. Дніпро : Ліра ЛТД, 2017. 308 с.

Тема IV. Слідчий експеримент та його організаційні основи

Мета заняття: навчити тактичних прийомів організації та проведення слідчого експерименту; з'ясувати процесуальні особливості заповнення протоколу проведення слідчого експерименту.

1. Загальна характеристика та положення слідчого експерименту.
2. Процесуальний порядок проведення слідчого експерименту.
3. Завдання слідчого експерименту.
4. Види слідчого експерименту.

У процесі вивчення даної теми здобувачі набувають знань та відповідних компетентностей щодо загальної характеристики, різновидів слідчого експерименту, процесуального порядку та вимог до проведення слідчого експерименту. Основні завдання слідчого експерименту. Засоби та знаряддя, які необхідно застосовувати під час проведення слідчого експерименту. Що передбачає підготовка до проведення даної слідчої дії. Учасники слідчого експерименту та посадові особи які мають повноваження на його проведення. Засади проведення слідчого експерименту. Процес залучення спеціаліста до проведення слідчого експерименту, його основні

функції. Участь підозрюваного в проведенні слідчого експерименту. Особливості фіксації ходу та результатів проведення слідчого експерименту.

Запитання та завдання для самоконтролю

1. Перелічіть учасників слідчого експерименту.
2. Як здійснюється організація підготовчого етапу слідчої дії?
3. Що включає робочий етап слідчого експерименту?
4. Які особливості застосування науково-технічних засобів у ході проведення слідчого експерименту?
5. Поясніть як відбувається фіксація ходу і результатів цієї слідчої дії.
6. Що розуміють у криміналістиці під: «максимальною відповідністю умов проведення дослідних дій умовам події», стосовно якої проводять слідчий експеримент?

Практичні завдання

Кейс 1. Громадянин Васильченко М.О., 11.10.2024 року був знайдений у своєму помешканні вбитим. Під час досудового розслідування допитано свідка (сусідку) Маленюк Г.К., яка повідомила, що з вікна своєї квартири, яка розташовується на 9-му поверсі, вона бачила, як до будинку гр. Васильченко М.О., що розташовується за 78 метрів від будинку її квартири, пізно ввечері ввійшли гр. Гацюба і Мельник та ще один незнайомий їй чоловік. Після чого в будинку пролунали два постріли, і за 3 хвилини після пострілів гр. Гацюба і Мельник та ще один незнайомий їй чоловік вибігли з будинку та побігли в невідомому їй напрямку. В подальшому слідчий допитав громадян Гацюбу і Мельника з приводу даних подій. Однак останні заперечували свою причетність до вбивства та повідомляли, що у зазначений відрізок часу знаходились в іншому місці. А також Мельник, спростовуючи показання Маленюк Г.К., наполягав, що остання фізично не могла бачити його і Гацюбу з вікна своєї квартири в темну пору доби та на великій відстані до будинку.

Завдання до кейса

1. Поясніть як необхідно провести слідчий експеримент, щоб перевірити показання Маленюк Г.К.?
2. Опишіть послідовність проведення необхідного в даному випадку слідчого експерименту.
3. Визначте склад учасників даної слідчої дії.

Кейс 2. Водій автомобіля "ВАЗ 2108" д/№ СЕ 8787 МВ Кушнір Т.Р., під час руху даним автомобілем по вул. Головній м. Чернівці, вчинив наїзд на пішохода Попадюка А.П., якому було заподіяні тілесні ушкодження не сумісні з життям, і він помер на місці події. Під час досудового розслідування Кушнір Т.Р. стверджував, що він рухався зі швидкістю 45 км/годину, не порушуючи правил дорожнього руху, і помітив, як раптово вибіг на проїзду частину Попадюк А.П. Він одразу почав гальмувати, однак відстань до пішохода була мала, і автомобіль не встиг зупинитися. Слідчий вирішив провести слідчий експеримент.

Завдання до кейса

1. Назвіть вид і мету слідчого експерименту.
2. Поясніть, що входить до підготовчого етапу для цієї слідчої дії.
3. Назвіть учасників слідчого експерименту та опишіть їхню роль під час проведення даної слідчої дії.
4. Вкажіть де повинно бути проведено слідчий експеримент.
5. Покроково опишіть послідовність проведення слідчого експерименту

Кейс 3. До Чернівецького районного управління поліції (ЧРУП) ГУНП в Чернівецькій області звернувся громадян України Біб В.С. із заявою про завдання йому тілесних ушкоджень громадянином Румунії Боб М.В. Слідчим відкрито кримінальне провадження за ст. 125 ККУ, Біба В.С. направлено на проходження судово-медичної експертизи для встановлення ступеня важкості

тілесних ушкоджень. У подальшому оперативними працівниками Бобу М.В. було доправлено до ЧРУП Під час допиту Боб М.В. заявив, що Біб В.С. розпочав бійку, а він вимушено оборонявся, і що йому Біб В.С. завдав тілесні ушкодження, і він бажає, щоб слідчий визнав його потерпілим у рамках кримінального провадження.

Завдання до кейса

1. Поясніть як діяти слідчому в даному випадку.
2. Визначте чи потрібно проводити слідчий експеримент. Якщо так, то з якою метою.
3. Вкажіть хто має бути учасником слідчого експерименту.
4. Назвіть які матеріали необхідні для його проведення.
5. Поясніть як правильно провести цю слідчу дію.

Ознайомтеся з відповідною документацією.

Додаток 7

ПРОТОКОЛ **проведення слідчого експерименту**

Місто (сел.) _____

« ____ » _____ 20 ____ року

Розпочато о « ____ » год « ____ » хв

Закінчено о « ____ » год « ____ » хв

(слідчий, посада, найменування органу, ініціали, прізвище)

розглянувши матеріали досудового розслідування, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № _____ від « ____ » _____ 20__ р. у (на) _____
(місце проведення слідчого експерименту, погодні умови, освітлення)

За участю потерпілого: _____,

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

якому відповідно до ч. 1, 2 ст. 56, ст. 57 КПК України роз'яснено його права і обов'язки. Потерпілий попереджений про кримінальну відповідальність за дачу завідомо неправдивих показань за ст. 384 КК України.

(підпис) (прізвище)

За участю підозрюваного: _____

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

зкому згідно з ч. 3-7 ст. 42 КПК України роз'яснено його права і обов'язки.

(підпис) (прізвище)

За участю захисника: _____

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

якому згідно зі ст. 46, 47 КПК України роз'яснено його права і обов'язки.

(підпис) (прізвище)

За участю _____ представника _____

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

якому згідно з ч. 5 ст. 44; ч. 4 ст. 58; ч. 2 ст. 59 КПК України роз'яснено його права і обов'язки.

(підпис) (прізвище)

За участю свідка: _____

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

якому згідно зі ст. 66, 67 КПК України роз'яснено його права і обов'язки. Свідка попереджено про кримінальну відповідальність за відмову від дачі показань за ст. 385 КК України і за дачу завідомо неправдивих показань за ст. 384 КК України.

_____ (_____)
(підпис) (прізвище)

За участю спеціаліста: _____

(посада, прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

якому згідно з ч. 4, 5 ст. 71 КПК України роз'яснено його права й обов'язки

_____ (_____)
(підпис) (прізвище)

За участю інших осіб:

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

яким згідно зі ст. _____ КПК України роз'яснено їхні права й обов'язки

_____ (_____)
(підпис) (прізвище)

У присутності понятих:

1) _____

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання, підпис)

2) _____

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання, підпис)

яким згідно зі ст. 11, 13, 15, 223 КПК України роз'яснено їхні права й обов'язки.

Особам, які беруть участь у проведенні слідчого експерименту, заздалегідь повідомлено про застосування технічних засобів фіксації, умови та порядок їх використання: _____

(характеристики технічних засобів фіксації та носіїв інформації, які застосовуються при проведенні слідчого експерименту, підписи осіб)

а також роз'яснено вимоги ч. 3 ст. 66 КПК України про їх обов'язок не розголошувати відомості щодо проведеної процесуальної дії.

Пред'явив гр-ну (-ці) _____

(прізвище, ім'я, по батькові особи, яка займає приміщення, в якому проводиться слідчий експеримент)

ухвали слідчого судді про проведення слідчого експерименту.

Копію ухвали слідчого судді про проведення слідчого експерименту отримав _____

(прізвище, підпис особи, яка володіє житлом чи іншим володінням або іншої присутньої особи)

з дотриманням вимог ст. 104, 223, 240 КПК України провів слідчий експеримент з метою перевірки і уточнення відомостей:

Слідчим експериментом встановлено:

[illegible]

Під час слідчого експерименту було:_____

(складено плани і схеми; виготовлено графічні зображення, відбитки та зліпки)

які додаються до протоколу.

Складені плани і схеми; виготовлені графічні зображення, відбитки та зліпки

Пред'явлені понятим і іншим особам присутнім на слідчому експерименті.

З протоколом ознайомлені:

(спосіб ознайомлення, зауваження і доповнення учасників процесуальної дії; прізвище, ініціали, підпис)

Учасники:

1. _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)
2. _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Поняті:

1. _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)
2. _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Слідчий експеримент провів:

(слідчий, посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

Список літератури

1. Тактика проведення слідчого експерименту під час досудового розслідування : метод. рек. / Антонюк П.Є., Антошук А.О., Пяковський В.В., Самодін А.В., та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2021. 70 с.
2. Копча В. В., Копча Н. В. Криміналістична техніка, тактика і методика : навчальний посібник. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – 286 с.
3. Погорецький М.А., Сергєєва Д.Б. Криміналістична тактика : навч. посіб. Київ : Алерта, 2016. 244 с.
4. Криміналістика : підручник / Пяковський В.В., Чорноус Ю.М., Самодін А.В. та ін. за заг. ред. Пяковського В.В. 2-ге видання перероб. і доп. Київ : Право, 2020. 752 с.

5. Криміналістика (курс лекцій) : навчальний посібник / Будзієвський М.Ю., Лускатов О.В., Пиріг І.В. та ін. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2013. 397 с.
6. Курс лекцій з криміналістики / Кириченко О. А., Коросташова Т. О., Ланцедова Ю. О. та ін. за наук. ред. Кириченка О.А. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. 348 с.
7. Криміналістика підручник / Шепітько В.Ю., Коновалова В.О., Журавель В.А. та ін. за ред. Шепітька В.Ю. 5-те вид., переробл. та допов. Київ : Ін Юре, 2016. 640 с.
8. Розслідування окремих видів злочинів : навч. посіб. / Алексєєв О.О., Весельський В.К., Пясковський В.В. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2014. 320 с.
9. Попович М.В., Мельник О.В. Особливості допиту малолітнього або неповнолітнього потерпілого : монографія. Одеса : Юридика, 2024. 182 с.
10. Практикум зі складання процесуальних документів : навч. посібник / Кол. авт. 2-е вид., перероб. і доп. Дніпро : Ліра ЛТД, 2017. 308 с.

Тема V. Тактика обшуку

Мета заняття: навчити здобувачів вищої освіти розробляти клопотання про проведення обшуку, щодо процесу отримання ухвали слідчого судді на дозвіл проведення обшуку; ознайомити з різновидами цієї слідчої дії, а також з обставинами, при яких можна проводити обшук без ухвали суду; наголосити на тактичних прийомах проведення обшуку та процесуальних особливостях оформлення протоколу цієї слідчої дії.

1. Завдання та загальні положення обшуку.
2. Поняття та види обшуку. Відмінність обшуку від інших слідчих (розшукових) дій.

3. Підготовка та планування обшуку.

У процесі вивчення даної теми здобувачі набувають знань та відповідних компетентностей щодо загальної характеристики слідчої (розшукової) дії «обшук». Підстави проведення та завдання, які ставляться перед обшуком. Різновиди обшуку, їх особливість. Аналізу робочого етапу, планування та підготовка до проведення обшуку. Особливості проведення обшуку транспортних засобів, особи, приміщення. Процесуальний порядок, вимоги до проведення обшуку. Що в себе включає підготовка до проведення даної слідчої (розшукової) дії. Коло учасників обшуку та посадові особи які мають повноваження на його проведення. Процесу залучення спеціаліста, кінолога зі службовою собакою до проведення обшуку, їх основні функції. Фіксація ходу та результатів проведення обшуку.

Запитання та завдання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте робочий етап обшуку.
2. Яка тактика обшуку транспортних засобів?
3. Вкажіть особливості проведення обшуку в приміщенні та на місцевості.
4. Поясніть тактику обшуку осіб.
5. Вкажіть форми та види взаємодії органів досудового розслідування з іншими учасниками слідчої дії під час підготовки і проведення обшуку.
6. Які підстави для проведення обшуку?
7. Поясніть як здійснюється процесуальне оформлення перебігу та результатів обшуку.

Практичні завдання

Кейс 1. Слідчий Чернівецького районного управління поліції ГУНП в Чернівецькій області, здійснюючи досудове розслідування в кримінальному провадженні №18776493744 від 30.08.2024 року про крадіжку мобільних телефонів із ТРЦ «Проспект», дізнався, що це кримінальне правопорушення вчинив Храмко Р.П., і дані смартфони, ймовірно, зберігає у власному будинку, що розташовується за адресою: м. Чернівці, вулиця Герцена 7.

Завдання до кейса

1. Поясніть як у наведеній ситуації повинен діяти слідчий.
2. Зазначте яку додаткову інформацію необхідно зібрати слідчому під час підготовки до проведення обшуку.
3. Обґрунтуйте склад оперативної групи для проведення обшуку за цих умов.
4. Покроково опишіть процес проведення обшуку.

Кейс 2. До Чернівецького районного управління поліції ГУНП у Чернівецькій області звернувся громадянин Луценко Р.П. із заявою про зникнення його дочки Іщенко А.О. Під час досудового розслідування слідчий викликав на допит чоловіка зниклої Іщенка П.М. Однак останній не явився, після чого слідчий під час телефонного дзвінка звернувся до Іщенка П.М. із проханням надати можливість провести огляд місця події в його будинку, де проживала Іщенко А.О. Іщенко П.М. відмовив слідчому. Після цього було прийнято рішення про проведення обшуку в приватному будинку Іщенка П.М. Помешкання складалося з коридору, трьох кімнат, кухні та ванної кімнати. На підвір'ї будинку знаходилися літня кухня, гараж та туалет.

Завдання до кейса

1. Поясніть на виконання яких завдань має бути скерована ця слідча дія.
2. Вкажіть яких спеціалістів необхідно задіяти для проведення обшуку в помешканні Іщенка П.М.

3. Детально опишіть процес підготовки та проведення обшуку.
4. Обґрунтуйте на виявлення яких об'єктів та слідів повинен бути направлений обшук.

Кейс 3. Під час досудового розслідування слідчим було прийнято рішення про проведення обшуку в підозрюваного в убивстві Драчук О.Ю. Отримавши ухвалу суду на дозвіл проведення обшуку слідчо-оперативна група розпочали обшук у помешканні Драчука О.Ю. Слідча дія тривала до 22:00 год однак знаряддя вбивства не було знайдено. Слідчий вирішив продовжити обшук вранці.

Завдання до кейса

1. Поясніть чи обґрунтоване рішення прийняв слідчий.
2. Перерахуйте заходи, які повинен вжити слідчий або інша особа, яка уповноважена проводити обшук, на випадок, якщо дана слідча дія з тих чи інших причин переноситься в часі.

Кейс 4. Під час проведення обшуку в квартирі працівника поліції Горбишена Ю.Д., який підозрюється в отриманні хабаря, Горбишен Ю.Д. повідомив, що одну з кімнат його квартири орендує Масінко Р.Т. Він був проти обшуку в цій кімнаті, бо вважав, що вона йому не належить. Масінко Р.Т., виступила із усною заявою проти обшуку в цій кімнаті, оскільки в ухвалі суду було вказано проведення обшуку в Горбишена Ю.Д.

Завдання до кейса

1. Перерахуйте підготовчі дії уповноваженої особи, які необхідно було виконати, аби не допустити такої ситуації.
2. Поясніть чи охоплюється ухвалою суду про обшук у конкретної особи огляд всіх місць, кімнат, речей сторонніх осіб і їх самих, якщо вони проживають в спільному помешканні.
3. Вкажіть правильний порядок дій слідчого у наведеній ситуації.

Кейс 5. Під час обшуку в кімнаті гуртожитку, в якій проживає студент юридичного факультету, якого підозрюють у незаконному заволодінні чужим майном шахрайським шляхом, дівчина обшукуваного підійшла до ліжка під час проведення обшуку та, взявши невеликий предмет, сховала його собі в нижню білизну. На зауваження слідчого відповіла: «це мій особистий предмет інтимного походження». На пропозицію слідчого видати його вона відповіла відмовою. Після чого слідчий провів обшук дівчини та вилучив даний предмет.

Завдання до кейса

1. Проаналізуйте дії слідчого.
2. Поясніть як потрібно проводити обшук дівчини.
3. Опишіть процес фіксації ходу та результатів проведення обшуку.

Ознайомтеся з відповідною документацією.

Додаток 8

Слідчому судді

(назва місцевого суду)

КЛОПОТАННЯ про проведення обшуку

Місто (сел.) _____

«__» _____ 20__ року

(слідчий, посада, найменування органу, ініціали, прізвище)

розглянувши матеріали досудового розслідування, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № _____ від «__» _____ 20__ р.,

за ознаками _____,
(правова кваліфікація кримінального правопорушення з зазначенням статті (частини статті)
закону України про кримінальну відповідальність)

ВСТАНОВИВ:

_____ (короткий виклад обставин кримінального правопорушення, у зв'язку з розслідуванням якого
_____ подається клопотання; правова кваліфікація кримінального правопорушення з зазначенням статті
_____ (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність; підстави для обшуку;
_____ житло чи інше володіння особи або частина житла чи іншого володіння особи, де планується проведення
_____ обшуку; особа, якій належить житло чи інше володіння, та особа, у фактичному володінні якої воно
_____ знаходиться; речі, документи або осіб, яких планується відшукати)

Ураховуючи викладене, керуючись ст. 234 КПК України,

ПРОШУ:

Задовольнити клопотання і винести ухвалу про дозвіл на проведення
обшуку в _____
(житло чи інше володіння особи або частина житла чи іншого володіння особи, де планується
проведення обшуку)

з метою відшукування і вилучення _____.
(речі, документи або особи, які планується відшукати)

Додатки: 1. _____ на _____ арк.
(оригінали (копії) документів та інших матеріалів, якими обґрунтовуються доводи, вказані у
клопотанні)

2. Витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань за № _____
від «__» _____ 20__ року.

Слідчий _____
(посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

«ПОГОДЖЕНО»

Прокурор _____
(посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

«___» _____ 20 ___ року

Додаток 9

ПРОТОКОЛ ОБШУКУ

Місто (сел.) _____ «___» _____ 20 ___ року

_____,
(слідчий, посада, найменування органу, ініціали, прізвище)
розглянувши матеріали досудового розслідування, внесеного до Єдиного
реєстру досудових розслідувань за № _____ від
«___» _____ 20___ р., на підставі ухвали слідчого судді
_____ від «___» _____ 20___ року,
(реквізити ухвали)
в період з «___» год. «___» хв. до «___» год. «___» хв.

За участю потерпілого:

_____,
(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)
якому відповідно до ч. 1, 2 ст. 56, ст. 57 КПК України роз'яснено його права і
обов'язки.

За участю підозрюваного:

_____,
(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)
якому відповідно до ч. 3, 5, 6, 7 ст. 42 КПК України роз'яснено його права і
обов'язки.

За участю захисника:

_____,
(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

якому відповідно до ст. ст. 46, 47 КПК України роз'яснені його права і обов'язки.

За участю _____ представника _____:

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)
якому відповідно до ч. 5 ст. 44, ч. 4 ст. 58, ч. 2 ст. 59 КПК України роз'яснено його права і обов'язки.

За участю спеціаліста:

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)
якому відповідно до ч. 4, 5 ст. 71 КПК України роз'яснено його права і обов'язки.

За участю інших осіб:

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)
яким згідно з _____ КПК України роз'яснено їхні права й обов'язки.

У присутності понятих:

1) _____
(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

2) _____
(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

яким згідно зі ст. 11, 13, 15, 223 КПК України роз'яснено їхні права й обов'язки. Особам, які беруть участь у проведенні обшуку, роз'яснено вимоги ч. 3 ст. 66 КПК України про їх обов'язок не розголошувати відомості щодо проведеної процесуальної дії, а також про застосування технічних засобів фіксації, умови та порядок їх використання: _____

(характеристики технічних засобів фіксації та носіїв інформації, які застосовуються

при проведенні цієї процесуальної дії, підписи осіб)

Пред'явив гр-ну (ці) _____
(прізвище, ім'я, по батькові особи, яка обшукується, або особи

_____ яка займає приміщення, що обшукується)
ухвалу слідчого судді про проведення обшуку.

Копію ухвали слідчого судді про проведення обшуку отримав

_____ (прізвище, підпис особи, яка володіє житлом чи іншим володінням, або іншої присутньої особи)

Запропонував видати зазначені в ухвалі

_____ (предмети, документи, цінності або вказати місце, де переховується злочинець)

на що _____ заявив(ла) _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

У зв'язку з відмовою (частковим виданням) того, що вимагається,
дотримуючись вимог ст. 223, 233, 234, 236 КПК України, провів обшук

_____ (де, у кого, за якою адресою)

У ході проведення обшуку виявлено: _____

Під час обшуку приміщення _____
(де, у кого, за якою адресою)

був проведений обшук особи гр-на (ки) _____
(прізвище, ім'я, по батькові особи, яка обшукується)

У присутності понятих (якщо залучаються інші поняті, зокрема тієї ж
статі, що й обшукуваний чи обшукувана):

1) _____
(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

2) _____

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

(обшук проводиться понятими тієї ж статі)

З метою проведення обшуку гр-на (ки) _____

(прізвище, ім'я, по батькові особи, яка обшукується)

був (була) залучений (а) _____

(ППП, займана посада, особи яка проводить обшук, який проводиться особою тієї ж статі)

у якого (ї) під час обшуку було виявлено: _____

(предмети, документи, цінності та ін.)

Під час обшуку приміщення було виявлено: _____

(предмети, документи, цінності, розшукуваний злочинець та ін.)

Виявлені _____ пред'явлені понятим

(предмети, документи, цінності та ін.)

та іншим учасникам, присутнім при обшуку.

Від _____ надійшли такі пропозиції та

(прізвище, ім'я, по батькові)

зауваження: _____

Перераховане в протоколі обшуку _____

(вилучено, опечатано, залишено на зберігання, якщо вилучено, то куди відправлено для зберігання)

Протокол прочитаний вголос _____

(зауваження учасників обшуку і понять)

Особа, яка обшукувалась _____

(прізвище, ім'я, по батькові, підпис)

Поняті, присутні при обшуку особи:

1) _____

(прізвище, підпис)

2) _____

(прізвище, підпис)

Особа, в приміщенні якої проводився обшук:

(прізвище, ім'я, по батькові, підпис)

Поняті, присутні при обшуку приміщення:

1) _____
(прізвище, підпис)

2) _____
(прізвище, підпис)

Учасники обшуку:

(прізвище, підпис)

(прізвище, підпис)

(прізвище, підпис)

Обшук провів _____
(прізвище, посада, звання, підпис)

Один примірник протоколу обшуку отримав _____:

(П.І.Б. особи, яка обшукується, або особи, яка займає приміщення, що обшукується, підпис)

Список літератури

1. Копча В. В., Копча Н. В. Криміналістична техніка, тактика і методика : навчальний посібник. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – 286 с.
2. Погорецький М.А., Сергєєва Д.Б. Криміналістична тактика : навч. посіб. Київ : Алерта, 2016. 244 с.
3. Криміналістика : підручник / Пясковський В.В., Чорноус Ю.М., Іщенко А.В. та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2015. 544 с.
4. Криміналістика : підручник / Пясковський В.В., Чорноус Ю.М., Самодін А.В. та ін. за заг. ред. Пясковського В.В. 2-ге видання перероб. і доп. Київ : Право, 2020. 752 с.
5. Криміналістика (курс лекцій) : навчальний посібник / Будзієвський М.Ю., Лускатов О.В., Пиріг І.В. та ін. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2013. 397 с.

6. Курс лекцій з криміналістики / Кириченко О. А., Коросташова Т. О., Ланцедова Ю. О. та ін. за наук. ред. Кириченка О.А. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. 348 с.
7. Криміналістика підручник / Шепітько В.Ю., Коновалова В.О., Журавель В.А. та ін. за ред. Шепітька В.Ю. 5-те вид., переробл. та допов. Київ : Ін Юре, 2016. 640 с.
8. Розслідування окремих видів злочинів : навч. посіб. / Алексєєв О.О., Весельський В.К., Пясковський В.В. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2014. 320 с.
9. Попович М.В., Мельник О.В. Особливості допиту малолітнього або неповнолітнього потерпілого : монографія. Одеса : Юридика, 2024. 182 с.
10. Практикум зі складання процесуальних документів : навч. посібник / Кол. авт. 2-е вид., перероб. і доп. Дніпро : Ліра ЛТД, 2017. 308 с.

Тема VI Пред'явлення до впізнання

Мета заняття: навчити тактики проведення слідчої дії, а саме пред'явлення до впізнання; ознайомити з різновидами цієї слідчої (розшукової) дії, особливостями підготовки до проведення та процесуально правильного оформлення результатів слідчої дії.

1. Загальна характеристика слідчої (розшукової) дії пред'явлення для впізнання.
2. Особливості поділу (види) пред'явлення для впізнання.
3. Підготовка до пред'явлення для впізнання.
4. Мета проведення попереднього допиту особи, яка впізнає.

У процесі вивчення даної теми здобувачі набувають знань та відповідних компетентностей щодо особливостей проведення пред'явлення

для впізнання, загальних положень даної слідчої (розшукової дії). Висвітлено такі питання : різновиди та критерії класифікації пред'явлення для впізнання; процесуальні правила та вимоги до пред'явлення для впізнання живої особи, трупа, речей та документів, тварин та їх трупів; мета та основні завдання, які покладаються на пред'явлення для впізнання; засоби, знаряддя та коло осіб, яких необхідно залучити до проведення пред'явлення для впізнання; підготовки до проведення пред'явлення для впізнання; вимог до підбору «статистів» для проведення даної слідчої (розшукової) дії; участь підозрюваного в проведенні пред'явлення для впізнання; фіксація ходу та результатів проведення пред'явлення для впізнання.

Запитання та завдання для самоконтролю

1. Вкажіть особливості проведення пред'явлення для впізнання в натурі.
2. Яка тактика проведення пред'явлення для впізнання за фотокартками?
3. Висвітліть особливості проведення пред'явлення трупа для впізнання.
4. Які особливості проведення пред'явлення для впізнання предметів, речей, інших матеріальних об'єктів, приміщень і ділянок місцевості.
5. Назвіть особливості впізнання особи за функціональними ознаками (голосом, ходою).
6. Перерахуйте учасників пред'явлення для впізнання та опишіть їх роль під час даної слідчої дії.
7. Як має діяти слідчий у разі відмови особи бути учасником пред'явлення для впізнання.

Практичні завдання

Кейс 1. Під час досудового розслідування в кримінальному провадженні про розбійний напад на пункт обміну валют слідчий, допитуючи свідка Андрієнка В.Р., який знаходився в сусідньому будинку, та став свідком події, пред'явив йому знайдену на місці події пошкоджену шкіряну куртку, яка, ймовірно, належала одному із злочинців. Андрієнко В.Р. заявив, що він не впізнає цю річ. Дану інформацію слідчий заніс до протоколу допиту свідка Андрієнка В.Р.

Завдання до кейса

1. Надайте правову характеристику діям слідчого у даному випадку.
2. Зазначте чи було слідчим у даному випадку проведено пред'явлення для впізнання.
3. Вкажіть чи може слідчий під час допиту пред'являти речові докази для впізнання.

Кейс 2. Під час досудового розслідування слідчим прийнято рішення провести пред'явленням для впізнання потерпілій, яка постраждала від розбійного нападу. Перед пред'явленням для впізнання підозрюваному Марку Р.П. запропоновано зайняти-будь-яке місце в приміщенні серед трьох статистів, запрошених для проведення цієї слідчої дії. Марко Р.П., подивившись на статистів, повідомив слідчому, що стане біля них тільки після того, як слідчий змінить його верхній одяг на одяг одного зі статистів.

Завдання до кейса

1. Поясніть як діяти слідчому в даному випадку.
2. Зазначте чи можна провести впізнання особи без її згоди.
3. Поясніть, за яких обставин результати пред'явлення для впізнання будуть вважатися недійсними.

Кейс 3. Під час проведення обшуку особи Іщенка О.Р., який, імовірно, вчинив крадіжку потерпіла Пастух О.Ю., запрошена слідчим, впізнала свій

золотий перстень і заявила, що його було викрадено з її сумки приблизно одну годину тому невідомою особою. Цей факт слідчий вніс не в протокол пред'явлення для впізнання, а в протокол обшуку особи.

Завдання до кейса

1. Надайте правову кваліфікацію діям слідчого.
2. Опишіть, як мав діяти слідчий у такому випадку.

Кейс 4. Встановлено, що 01.12.2024 о 04:00 год працівниками поліції виявлено труп невідомого чоловіка на лавці в парку Т.Г. Шевченка за адресою: м. Чернівці вул. Садова 1 А, віком приблизно 50 років, без тілесних ушкоджень. Після проведення необхідних слідчих дій труп направлено на судову медичну експертизу для встановлення причини смерті. Згідно з висновком СМЕ, смерть настала від іншемічної хвороби серця.

Завдання до кейса

1. Опишіть подальші дії слідчого в даному випадку.
2. Поясніть як пред'являються для впізнання трупи на місці їх виявлення або морзі.

Кейс 5. Під час досудового розслідування слідчим прийнято рішення провести пред'явленням для впізнання підозрюваного в зґвалтуванні Семена І.І. потерпілій, яка постраждала - Манько О.Т. Під час доставки підозрюваного до кабінету, де відбулося впізнання, у коридорі, відбулася зустріч потерпілої з підозрюваним. При цьому потерпіла намагалася завдати підозрюваному тілесні ушкодження. Для того щоб не допустити можливого конфлікту під час проведення впізнання особи, слідчий надів кайданки на потерпілу та на підозрюваного під час проведення даної слідчої дії.

Завдання до кейса

1. Обґрунтуйте які тактичні помилки допустив слідчий, організовуючи і проводячи пред'явлення для впізнання.

2. Визначте які процесуальні наслідки тягне допущена помилка.
3. Поясніть чи можливе в даному випадку повторне пред'явлення для впізнання особи.

Ознайомтеся з відповідною документацією.

Додаток 10

ПРОТОКОЛ
пред'явлення особи для впізнання

Місто (сел.) _____

«___» _____ 20__ року

Впізнання почато о “___” год “___” хв
закінчено о “___” год “___” хв

(слідчий, посада, найменування органу, ініціали, прізвище)

розглянувши матеріали досудового розслідування, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № _____ від _____ року, що розпочате за ознаками кримінального правопорушення передбаченого _____ КК України у приміщенні _____ при штучному освітленні з дотриманням вимог ст. ст. 40, 104, 223, 228, 231 КПК України в присутності осіб, яким роз'яснені вимоги ч. 3 ст. 66 КПК України про їх обов'язок не розголошувати відомості щодо проведеної процесуальної дії: _____

(їх прізвище, ім'я, по батькові, дата народження та місце проживання, підпис)
яким заздалегідь повідомлено про застосування технічних засобів фіксації, умови та порядок їх використання: _____
(характеристики технічних засобів фіксації та носіїв інформації, які застосовуються

при проведенні цієї процесуальної дії, підписи осіб)

у присутності понятих:

1) _____
(прізвище, ім'я, по батькові, адреса, підпис)

2)

(прізвище, ім'я, по батькові, адреса, підпис)

яким, відповідно до ст.ст. 11, 13, 15, 66, 223 КПК України роз'яснені їхні права і обов'язки, провів пред'явлення для впізнання таких осіб:

1.

(прізвище, ім'я, по батькові, вік, зовнішній вигляд і прикмети)

2.

3.

4.

Перед пред'явленням особи для впізнання у свідка (*потерпілого*) _____ попередньо з'ясовано чи може він (вона) впізнати особу, опитав про зовнішній вигляд і прикмети цієї особи, а також про обставини, за яких вона бачила цю особу.

На запитання слідчого свідок (*потерпілий*) _____
відповів: _____

(підпис)

У відсутності особи, що впізнає, понятим було роз'яснено, що гр-н (ка)

(обставини, які викликали необхідність пред'явлення для впізнання та засіб, яким здійснювалось впізнання –

за візуальним спостереженням або поза візуальним спостереженням)

Після цього слідчим особі, яка пред'являється для впізнання, у відсутності особи, що впізнає, було запропоновано зайняти будь-яке місце серед інших осіб, в числі яких він пред'являється для впізнання, і він вибрав місце

(вказати місце ліворуч-праворуч: першим, посередині, другим, третім і т.д., крайнім праворуч)

Таким чином, особи, які пред'являються для впізнання, були розміщені в такому порядку зліва направо:

1.

2.

3.

4.

Після цього в кімнату для впізнання була запрошена особа, що впізнає.

Свідок (потерпілий) попереджений про кримінальну відповідальність за відмову від дачі показань за ст. 385 КК України і (потерпілий) за дачу завідомо неправдивих показань за ст. 384 КК України.

_____ (підпис)

На запитання, чи впізнає він (вона) серед пред'явлених осіб

свідок, потерпілий _____ заявив, що

Ознаки (чи їх сукупність), за якими особа впізнала особу _____

З протоколом ознайомлені: _____

(спосіб ознайомлення, зауваження і доповнення учасників процесуальної дії; прізвище, ініціали, підпис)

Особа, яка впізнавала _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Особи, які пред'являлися для впізнання:

1. _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

2. _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

3. _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Впізнана особа _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Учасники:

1. _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

2. _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Поняті:

1. _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

2. _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Впізнання провів _____
(прізвище, посада, звання, підпис)

Додаток 11

ПРОТОКОЛ
пред'явлення речей для впізнання

Місто (сел.) _____

« ____ » _____ 20 ____ року

Впізнання почато о “ ____ ” год “ ____ ” хв
закінчено о “ ____ ” год “ ____ ” хв

(слідчий, посада, найменування органу, ініціали, прізвище)

розглянувши матеріали досудового розслідування, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № _____ від « ____ » _____ 20 ____ року, у приміщенні _____ при _____ освітленні з дотриманням вимог ст. ст. 104, 223, 229, 231 КПК України в присутності осіб, яким роз'яснені вимоги ч. 3 ст. 66 КПК України про їх обов'язок не розголошувати відомості щодо проведеної процесуальної дії: _____

_____,
(їх прізвище, ім'я, по батькові, дата народження та місце проживання, підпис)
яким заздалегідь повідомлено про застосування технічних засобів фіксації, умови та порядок їх використання: _____
(характеристики технічних засобів фіксації та носіїв інформації, які застосовуються

при проведенні цієї процесуальної дії, підписи осіб)

у присутності понятих:

1) _____
(прізвище, ім'я, по батькові, адреса, підпис)

2) _____
(прізвище, ім'я, по батькові, адреса, підпис)

яким відповідно зі ст.ст. 11,13,15, 66, 223 КПК України роз'яснені їхні права і обов'язки, провів пред'явлення для впізнання таких речей:

1. _____

(найменування речі і її ознаки)

2. _____

3. _____

4. _____

Перед пред'явленням речей для впізнання у свідка (*потерпілого*) _____ попередньо з'ясовано, чи може він впізнати річ, опитано про ознаки цих речей, а також про обставини, за яких він (вона) бачила ці речі.

На запитання слідчого (захисника) свідок (*потерпілий*) _____
відповів: _____

(підпис)

У відсутності особи, яка впізнає, речі, що впізнаються, були розміщені в такому порядку зліва направо:

1. _____

2. _____
3. _____
4. _____

і понятим було роз'яснено, що річ, яку пред'являють для впізнання

(обставини, які викликали необхідність пред'явлення для впізнання)

Після цього в кімнату для впізнання була запрошена особа, що впізнає.

Свідок попереджений про кримінальну відповідальність за відмову від дачі показань за ст. 385 КК України і (потерпілий) за дачу завідомо неправдивих показань за ст. 384 КК України.

підпис

На запитання слідчого, чи впізнає він (вона) серед пред'явлених йому речей _____

свідок (потерпілий) _____ заявив, що

Ознаки (чи їх сукупність), за якими особа впізнала річ _____

З протоколом ознайомлені: _____

(спосіб ознайомлення, зауваження і доповнення учасників процесуальної дії; прізвище, ініціали, підпис)

Особа, яка впізнавала _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

/ _____/
(підпис)

Учасники:

1. _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

/ _____/
(підпис)

2. _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

/ _____/
(підпис)

Поняті:

1. _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

/ _____/
(підпис)

2. _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

/ _____/
(підпис)

Впізнання провів:

(слідчий, посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

Додаток 12:

**ПРОТОКОЛ
пред'явлення трупа для впізнання**

Місто (сел.) _____

«___» _____ 20__ року

Впізнання почато о “___” год “___” хв
закінчено о “___” год “___” хв

(слідчий, посада, найменування органу, ініціали, прізвище)

розглянувши матеріали досудового розслідування, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № _____ від «___» _____ 20__ року, у приміщенні _____ при _____ освітленні з дотриманням вимог ст. ст. 104, 223, 228, 230, 231 КПК України в присутності осіб, яким роз'яснені вимоги ч. 3 ст. 66 КПК України про їх обов'язок не розголошувати відомості щодо проведеної процесуальної дії: _____

(їх прізвище, ім'я, по-батькові, дата народження та місце проживання, підпис)

яким заздалегідь повідомлено про застосування технічних засобів фіксації, умови та порядок їх використання: _____

(характеристики технічних засобів фіксації та носіїв інформації, які застосовуються

при проведенні цієї процесуальної дії, підписи осіб)

у присутності понятих:

1) _____

(прізвище, ім'я, по батькові, адреса, підпис)

2) _____

(прізвище, ім'я, по батькові, адреса, підпис)

яким відповідно до ст.ст. 11,13,15, 66, 223 КПК України роз'яснені їхні права і обов'язки, пред'явив свідку (потерпілому) _____ для впізнання трупа _____

який загинув внаслідок _____

Перед пред'явленням трупа для впізнання у свідка(потерпілого) _____ попередньо з'ясовано чи може він впізнати особу, опитано про зовнішній вигляд і прикмети цієї особи, а також про обставини, за яких вона бачила цю особу.

На запитання слідчого свідок(потерпілий) _____

відповів: _____

(підпис)

На запитання, чи впізнає він (вона) особу покійного _____ оглянувши труп заявив(ла), що це труп _____

Ознаки (чи їх сукупність), за якими особа впізнала особу: _____

З протоколом ознайомлені: _____

(спосіб ознайомлення, зауваження і доповнення учасників процесуальної дії; прізвище, ініціали, підпис)

Особа, яка впізнавала труп

(прізвище, ім'я, по батькові)

/ _____ /
(підпис)

Учасники:

1. _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

/ _____ /
(підпис)

2. _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

/ _____ /
(підпис)

Поняті:

1. _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

/ _____ /
(підпис)

1. _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

/ _____ /
(підпис)

Впізнання провів:

Список літератури

1. Копча В. В., Копча Н. В. Криміналістична техніка, тактика і методика : навчальний посібник. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – 286 с.

2. Погорецький М.А., Сергєєва Д.Б. Криміналістична тактика : навч. посіб. Київ : Алерта, 2016. 244 с.
3. Криміналістика : підручник / Пясковський В.В., Чорноус Ю.М., Самодін А.В. та ін. за заг. ред. Пясковського В.В. 2-ге видання перероб. і доп. Київ : Право, 2020. 752 с.
4. Криміналістика (курс лекцій) : навчальний посібник / Будзієвський М.Ю., Лускатов О.В., Пиріг І.В. та ін. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2013. 397 с.
5. Курс лекцій з криміналістики / Кириченко О. А., Коросташова Т. О., Ланцедова Ю. О. та ін. за наук. ред. Кириченка О.А. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. 348 с.
6. Криміналістика підручник / Шепітько В.Ю., Коновалова В.О., Журавель В.А. та ін. за ред. Шепітька В.Ю. 5-те вид., переробл. та допов. Київ : Ін Юре, 2016. 640 с.
7. Розслідування окремих видів злочинів : навч. посіб. / Алексєєв О.О., Весельський В.К., Пясковський В.В. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2014. 320 с.
8. Попович М.В., Мельник О.В. Особливості допиту малолітнього або неповнолітнього потерпілого : монографія. Одеса : Юридика, 2024. 182 с.
9. Практикум зі складання процесуальних документів : навч. посібник / Кол. авт. 2-е вид., перероб. і доп. Дніпро : Ліра ЛТД, 2017. 308 с.

Тема VII Призначення та проведення судових експертиз

Мета заняття: навчити тактики призначення судових експертиз; з'ясувати які необхідно питання ставити експертам; висвітлити особливості, розробки постанови про призначення експертизи та методи, залучення спеціалістів для участі в процесуальних діях.

1. Судова експертиза, мета її проведення.
2. Поняття та сутність спеціальних знань.
3. Спеціаліст у кримінальному провадженні.
4. Процес залучення спеціаліста в кримінальному провадженні для участі в процесуальних діях.

У процесі вивчення цієї теми здобувачі набувають знань та відповідних компетентностей щодо особливостей використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень; ролі спеціаліста та його основних завдань у кримінальному провадженні; різновидів судових експертиз; процесу призначення судових експертиз; основних етапів підготовки перед призначенням судових експертиз; порядку відбору зразків для проведення експертизи; характеристики предмета дослідження судових експертиз; основних вимог яким повинні відповідати запитання, які ставляться перед експертом; висновку експерта та його вмісту.

Запитання та завдання для самоконтролю

1. Вкажіть форми використання спеціальних знань.
2. Як поділяють судові експертизи.
3. Назвіть основні етапи підготовки при призначенні судової експертизи.
4. Перелічіть види судових експертиз за предметом дослідження.
5. Який порядок отримання зразків для проведення експертиз.
6. Охарактеризуйте висновок експерта.

Практичні завдання

Кейс 1. У результаті проведення обшуку в будинку підозрюваного в розбійному нападі на інкасаторів Олексюка Р.М., який розташовується за адресою: м. Чернівці вул. Головна, 200, працівниками поліції виявлено під

ліжком у житловій кімнаті ліворуч від входу пістолет чорного кольору з надписом «Форт 12» і 10 набоїв біля нього, що знаходилися в металевій коробці сірого кольору. В кухні виявлено 1 ніж чорного кольору без будь-яких надписів довжиною 20 см. У поясненні підозрюваний повідомив, що це звичайний кухонний ніж, яким він нарізав продукти харчування у холодильнику в металевій банці з надписом «квасоля» виявлено грошові кошти в сумі 800 (вісімсот) доларів США.

Завдання до кейса

1. Перелічіть речові докази, які підлягають вилученню.
2. Перерахуйте судові експертизи, які необхідно призначити в цьому випадку. Вкажіть порядок їх проведення та коротко опишіть питання, які треба задати експертам під час кожної з експертиз.
3. Назвіть спеціалістів, яких необхідно залучити для проведення обшуку. Вкажіть їхню роль під час цієї слідчої дії.

Кейс 2. Близько 18:00 год 03.01.2025 року гр. Кушнір Микола повідомив на лінію 102, що за своїм місцем проживання природною смертю померла його дружина Кушнір Олена 1965 року народження.

Завдання до кейса

1. Вкажіть перелік осіб, які мають виїхати на місце події.
2. Розробіть постанову про призначення судово-медичної експертизи.

Ознайомтеся з відповідною документацією.

Додаток 13

ПОСТАНОВА ПРО ПРИЗНАЧЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ

Місто (сел.) _____

«___» _____ 20 ____ року

(слідчий, посада, найменування органу, ініціали, прізвище)

розглянувши матеріали досудового розслідування, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № _____ від «___» _____ 20__ року, за ознаками _____,
(правова кваліфікація кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність)

ВСТАНОВИВ:

_____ (зміст обставин, які є підставами для прийняття постанови; мотиви прийняття постанови, їх обґрунтування)

Враховуючи, що для з'ясування обставин, що мають значення для кримінального провадження, необхідні спеціальні знання, керуючись ст. ст. 110, 242, 243 КПК України, -

ПОСТАНОВИВ:

1. Призначити _____ експертизу,
(найменування експертизи)

проведення якої доручити _____

2. На вирішення експертизи поставити такі запитання:

3. Для дослідження експерту надати: _____

4. У разі необхідності дозволити застосування руйнуючих методів дослідження

5. Попередити експерта про відповідальність за завідомо неправдивий висновок експерта та відмову без поважних причин від виконання покладених на нього обов'язків за ст. ст. 384,385 КК України;

6. Для ознайомлення експерту надати:_____

7. Копію постанови направити _____

(слідчий, посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

Список літератури

1. Шевцов С.О., Лозова С.М. Судовий експерт : психологічні аспекти практичної діяльності : метод. Посіб. М-во внутр. Справ України. Держ. Наук. дослід. Експерт. криміналіст. Центр М-ва внутр. Справ України. Київ : 2011. 332 с.
2. Копча В. В., Копча Н. В. Криміналістична техніка, тактика і методика : навчальний посібник. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – 286 с.
3. Судово-медичне дослідження речових доказів: навч.-метод. Посіб. Херсон: Наддніпряночка, 2014. 460 с.
4. Перлін С.І. Шевцов С.О. Науково-технічні засоби в експертній практиці: концептуальні засади. Харків. МВС ДНДЕКЦ, 2009. 152 с.
5. Криміналістика : підручник / Пясковський В.В., Чорноус Ю.М., Самодін А.В. та ін. за заг. ред. Пясковського В.В. 2-ге видання перероб. і доп. Київ : Право, 2020. 752 с.
6. Криміналістика (курс лекцій) : навчальний посібник / Будзієвський М.Ю., Лускатов О.В., Пиріг І.В. та ін. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2013. 397 с.
7. Курс лекцій з криміналістики / Кириченко О. А., Коросташова Т. О., Ланцедова Ю. О. та ін. за наук. ред. Кириченка О.А. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. 348 с.

8. Практикум зі складання процесуальних документів : навч. посібник / Кол. авт. 2-е вид., перероб. і доп. Дніпро : Ліра ЛТД, 2017. 308 с.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Що являє собою криміналістична тактика ?
 - a. галузь криміналістичної техніки;
 - b. розділ криміналістики;
 - c. підгалузь криміналістичної техніки;
 - d. методику розслідування кримінальних правопорушень.
2. Скільки підрозділів виділяють у структурі криміналістичної тактики?
 - a. 2;
 - b. 3;
 - c. 4;
 - d. 5.
3. Завдання криміналістичної тактики розподіляють на...
 - a. загальні та спеціальні;
 - b. загальні та конкретні;
 - c. спеціальні, конкретні та загальні;
 - d. конкретні, специфічні та важливі.
4. Серед джерел криміналістичної тактика виокремлюють...
 - a. наукові та практичні;
 - b. офіційні, практичні, законодавчі;
 - c. законодавчі, наукові, практичні;
 - d. документальні, наукові, практичні.
5. Що не належить до засобів криміналістичної тактики?
 - a. тактичний прийом;
 - b. криміналістична рекомендація;
 - c. тактична комбінація;
 - d. криміналістичний прийом.

6. Що є основним способом збирання доказів?
- a. слідчі (розшукові) дії;
 - b. оперативні заходи;
 - c. опитування очевидців;
 - d. призначення судових експертиз.
7. До слідчих (розшукових) дій НЕ належить...
- a. ексгумація трупа;
 - b. освідування особи;
 - c. залучення експерта і проведення експертизи;
 - d. звернення із клопотанням до суду.
8. Що НЕ належить до етапів проведення слідчої (розшукової) дії?
- a. виїзд на місце події;
 - b. оцінка отриманих доказів;
 - c. проведення слідчої (розшукової) дії;
 - d. підготовка до проведення слідчої (розшукової) дії.
9. Що мають на меті отримати вербальні слідчі (розшукові) дії?
- a. доказову інформацію від матеріальних джерел інформації (об'єкти посягання, засоби вчинення КП, предмети й речі, виявлені на місці події);
 - b. доказову інформацію від людей (допит і його різновид);
 - c. доказову інформацію зі складного джерела системи «люди - речі» (слідчий експеримент, моделювання);
 - d. доказову інформацію з інтернет джерел (вивчення соціальних мереж, фотознімків, відеоматеріалів).
10. Як згідно з КПК України НЕ можуть фіксуватися слідчі (розшукові) дії на етапі досудового розслідування.
- a. у журналі судового засідання;
 - b. у журналі слідчого;
 - c. у протоколі;

d. на носії інформації, на якому за допомогою технічних засобів зафіксовані процесуальні дії.

11. Оберіть найбільш обрентоване визначення тактичного прийому.

a. тактичний прийом – спосіб реалізації тактичної дії, яка допоможе знайти осіб, які вчинили кримінальне правопорушення;

b. тактичний прийом – спосіб здійснення процесуальної дії, направленої на досягнення її конкретного завдання, що являється найбільш раціональним і ефективним у певних ситуаціях;

c. тактичний прийом – спосіб проведення слідчих (розшукових) дій, що являються найбільш раціональними і ефективними у певних ситуаціях;

d. тактичний прийом – основний інструмент криміналістичної тактики, який відіграє безпосередню роль при взаємодії слідчого з іншими компетентними суб'єктами під час проведення слідчих (розшукових) дій.

12. Тактичні прийоми залежно від змісту та призначення поділяють на...

a. пізнавальні, організаційно-технічні, управлінські;

b. слідчі, організаційно-технічні, управлінські;

c. наукові, практичні, управлінські;

d. пізнавальні, слідчі, управлінські.

13. Оберіть найбільш обрентоване визначення тактичної комбінації.

a. тактична комбінація – «поєднання тактичних прийомів та інших заходів, зумовлене слідчою ситуацією окремої слідчої (розшукової) чи іншої процесуальної дії»;

b. тактична комбінація – «поєднання тактичних прийомів та інших заходів, що спрямовані на встановлення певних обставин або вирішення практичного завдання і зумовлене цією метою та слідчою ситуацією окремої слідчої (розшукової) чи іншої процесуальної дії»;

c. тактична комбінація – «заходи що спрямовані на встановлення певних обставин або вирішення практичного завдання за допомогою окремої слідчої (розшукової) чи іншої процесуальної дії»;

- d. тактична комбінація – «тактичний прийом, що спрямований на встановлення певних обставин за допомогою слідчо (розшукової) чи іншої процесуальної дії».
14. Що в себе НЕ включає процес прийняття тактичного рішення?
- a. визначення мети та завдань, які необхідно досягти;
 - b. реалізацію тактичного рішення;
 - c. аналіз слідчої ситуації, що склалася;
 - d. заповнення процесуальних документів.
15. Як поділяються тактичні рішення?
- a. слідчі та оперативні;
 - b. наукові та практичні;
 - c. процесуальні та непроцесуальні;
 - d. законні та незаконні.
16. Із кількох частин складається тактичне рішення?
- a. 3;
 - b. 2;
 - c. 4;
 - d. 5.
17. Оберіть найбільш обґрунтоване визначення криміналістичної версії.
- a. Криміналістична версія – «припущення щодо портрета особи злочинця яка вчинила кримінальне правопорушення або сприяла його вчиненню, а також висунення версій і пояснень походження, зміст слідової інформації, яка була виявлена під час огляду місця події»;
 - b. Криміналістична версія - «обґрунтоване припущення, яке стосується аналізу слідової інформації під час розслідування кримінального правопорушення і пояснює походження, зміст і зв'язок між речовими доказами»;
 - c. Криміналістична версія – «припущення, що висувається слідчим під час розслідування кримінального правопорушення»;

d. Криміналістична версія – « обґрунтоване припущення, яке стосується сутності розслідуваного кримінального правопорушення або його окремих обставин, що має значення для його розслідування, і пояснює походження, зміст і зв'язок між цими обставинами».

18. Хто не є суб'єктом висунення версії

- a. прокурор;
- b. співробітник оперативного підрозділу;
- c. експерт;
- d. статист.

19. Які вимоги пред'являються до формування криміналістичних версій?

- a. обґрунтованість і охоплення всіх реально можливих пояснень події, що відбулася;
- b. логічність та припустимість;
- c. локалічність та обґрунтованість;
- d. охоплення всіх реально можливих пояснень події, що відбулася та локалічність.

20. Що НЕ включає в себе перевірка версії?

- a. «виведення з версії всіх можливих наслідків, тобто формування суджень (висновків, умовиводів) про обставини, які ще не встановлені, але можливі»;
- b. «практичну реалізацію плану розслідування шляхом проведення слідчих (розшукових) дій, інших процесуальних дій для отримання даних, що підтверджують чи спростовують версію»;
- c. «вручення повідомлення про підозру особі яка вчинила кримінальне правопорушення»;
- d. «оцінку всіх зібраних доказів, що підтверджують висновок про істинність однієї та хибність інших версій».

21. Як називається процес, який полягає у визначенні напрямку, способу, строків і завдань розслідування кримінального правопорушення?

- a. «підготовчий етап розслідування»;
 - b. «організація і планування розслідування»;
 - c. «планування розслідування»;
 - d. «сприяння економії сил і засобів слідчого апарату безпосередньо під час розслідування».
22. Вкажіть момент, з якого розпочинається планування розслідування кримінального правопорушення.
- a. «подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення слідчим з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, при цьому після внесення відповідних відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань»;
 - b. на початковому етапі розслідування;
 - c. «початку здійснення невідкладних слідчих дій»;
 - d. «зібрання відносно достатньої доказової інформації про подію кримінального правопорушення і її учасників».
23. Що НЕ входить до завдань огляду?
- a. отримання інформації про учасників та очевидців кримінального правопорушення;
 - b. висунення версій: «про обставини кримінального правопорушення та його учасників»;
 - c. з'ясування механізму кримінального правопорушення;
 - d. отримання інформації від можливих очевидців кримінального правопорушення.
24. Якого виду огляду не існує в криміналістиці?
- a. огляд місцевості;
 - b. огляд законодавства;
 - c. огляд речей і документів;
 - d. огляд місця події.

25. Вкажіть, що НЕ входить до безпосередніх завдань огляду місця події.

- a. «виявлення, дослідження, фіксація і вилучення джерел матеріальних відображень»;
- b. «аналіз матеріальних джерел і одержання криміналістичної інформації для конструювання версій про механізм події, її учасників і особу злочинця»;
- c. «виявлення і тимчасове вилучення цінностей, майна підозрюваного, обвинуваченого (ч. 2 ст. 168 КПК) з метою наступного звернення до слідчого судді з клопотанням про арешт цього майна для забезпечення можливого цивільного позову або можливої конфіскації»;
- d. «встановлення можливості потрапити на місце події – офісне приміщення - через вентиляційний канал».

26. Вкажіть варіант відповіді, в якому зазначено вид слідчого огляду за послідовністю виконання (за часом провадження).

- a. огляд на стадії досудового розслідування;
- b. судовий огляд (огляд на стадії судового розгляду);
- c. повторний;
- d. додатковий.

27. Якщо уповноважена особа проводить огляд місця події, та навмисно не відображає в протоколі факт виявлення слідів (ознак), яких не мало було бути на місці події за закономірно типового розвитку даної події, то який тактичний принцип слідчого огляду буде порушено?

- a. об'єктивність (неупередженість);
- b. повнота;
- c. планомірність;
- d. цілеспрямованість.

28. Що НЕ фіксується в протоколі під час огляду трупа на місці події?

- a. трупні явища (трупні плями, охолодження...);
- b. ложе трупа (ділянка підлоги або ґрунту під трупом);

- c. зовнішній стан одягу на трупі;
 - d. процес проведення судово-медичної експертизи трупа.
29. Вкажіть спосіб дослідження обстановки місця події, який необхідно застосувати для обстеження великих ділянок місцевості, коли невідомий центр події та необхідно виявити сліди підходу і відходу правопорушника.
- a. ексцентричний;
 - b. концентричний;
 - c. динамічний;
 - d. фронтальний.
30. Якщо на місці події є об'єкт, де можна виявити найбільшу кількість слідів (наприклад, пограбований автомобіль, труп...), то яким способом дослідження обстановки місця події варто скористатися слідчому і який є найбільш зручним?
- a. ексцентричний;
 - b. концентричний;
 - c. динамічний;
 - d. фронтальний.
31. Що НЕ входить до дій слідчого до виїзду на місце події?
- a. забезпечити охорону місця події до моменту свого прибуття;
 - b. визначити та забезпечити прибуття спеціалістів яких варто залучити до участі в огляді;
 - c. перевірити готовність технічних засобів огляду;
 - d. повідомити працівників патрульної поліції про ситуацію яка склалася.
32. Що НЕ входить до дій слідчого безпосередньо на місці події?
- a. збирання попередніх відомостей стосовно події яка сталася шляхом опитування, які повинні бути враховані під час огляду;
 - b. вжити всіх необхідних заходів для надання медичної допомоги потерпілим, якщо така допомога потрібна;

- с. складання рапорту про наявність камер відеоспостережень поблизу місця події;
 - д. залучення, при необхідності, до участі в огляді понятих і остаточне визначення кола інших учасників огляду.
33. Для пошуку дрібних слідів, куль, гільз на місці події криміналістика рекомендує застосувати... спосіб дослідження.
- а. суцільний (об'єктивний);
 - б. вибіркового (суб'єктивний);
 - с. вузловий;
 - д. фронтальний.
34. Який основний засіб фіксації доказової інформації під час огляду місця події?
- а. постановка;
 - б. протокол;
 - с. акт;
 - д. клопотання.
35. Перерахуйте види судових експертиз, які необхідно призначити при виявленні трупа чоловіка в спаленому будинку.
- а. будівельно-технічна, судово-медична;
 - б. оціночно-земельна, будівельно-технічна;
 - с. інженерно-транспортна, пожежно-технічна;
 - д. судово-медична, пожежно-технічна.
36. Що слід розуміти під поняттям «ложе трупа»?
- а. камера схову, у якій: «труп з ознаками насильницької смерті зберігається в морзі до його захоронення»;
 - б. місце, під трупом, де його виявлено: «характер поверхні (підлога, тротуарна плитка, земля, газон тощо), наявність плям крові (їх обсяг, давність), інших виділень, забруднень, речовин»;

с. поза і положення трупа на місці його виявлення, які слід обов'язково фіксувати в протоколі огляду місця події;

д. це різновид трупних явищ: – «закоцюбіння тіла на місці події у певному положенні».

37. Якщо неякісно було проведено огляд через недосвідченність слідчого, то необхідно провести ще один огляд, а саме:

а. додатковий;

б. повторний;

с. за участю спеціаліста;

д. основний.

38. Яке тактичне рішення необхідно прийняти слідчому у випадку: «під час досудового розслідування слідчому стало відомо точні дані про те, що на узбіччі дороги у конкретному місці заховано (закопано) ніж – знаряддя вбивства»?

а. провести обшук необхідної ділянки узбіччя дороги;

б. розробити клопотання «про тимчасовий доступ до речей та документів», після чого за погодженням прокурора звернутися до слідчого судді з метою отримати дозвіл на тимчасовий доступ до знаряддя вбивства, з правом на вилучення;

с. провести огляд конкретної ділянки узбіччя дороги;

д. провести будь-яку з вищезазначених дій.

39. Вкажіть варіант відповіді, в якій правильно зазначено: «порядок проведення та фіксації результатів особистого обшуку особи у випадках, якщо під час обшуку житла у слідчого з'явилися достатні підстави вважати, що особа, яка знаходиться в цьому приміщенні, приховує при собі предмети або документи, які мають значення для розслідування».

а. треба на місці винести постанову слідчого: «про обшук особи», та провести обшук відповідно до вимог чинного КПК України, а його підстави, хід та результати зафіксувати у протоколі обшуку особи;

- б. треба: «без винесення постанови про обшук особи провести її обшук за процесуальними та тактичними правилами обшуку житла, а його хід та результати зафіксувати у протоколі обшуку житла»;
- с. треба: «без винесення постанови про обшук особи провести її обшук за процесуальними та тактичними правилами особистого обшуку, а його підстави, хід та результати зафіксувати у протоколі обшуку особи»;
- д. треба: «без винесення постанови про обшук особи провести її обшук за процесуальними та тактичними правилами особистого обшуку, а його хід та результати відобразити у окремому протоколі про проведення обшуку особи лише у випадках фактичного виявлення і вилучення при особі предметів і документів, що мають значення для матеріалів розслідування».

40. Що слідчий зобов'язаний вручити особі, у якої проводився обшук?

- а. «примірник (екземпляр) ухвали слідчого судді про дозвіл на обшук, примірник протоколу про його проведення та примірник опису вилучених предметів»;
- б. «візитну картку прокурора, який здійснює нагляд за розслідуванням у даному провадженні, і роз'яснити їй право і порядок оскарження дії слідчого чи іншого учасника слідчо-оперативної групи»;
- с. «примірник (екземпляр) протоколу проведення обшуку»;
- д. «примірник (екземпляр) ухвали слідчого судді про дозвіл на обшук»

41. Оберіть найбільш повнішу відповідь. Допит – це...

- а. «слідча (розшукова) дія, змістом якої є одержання показань від особи, яка володіє відомостями, що мають значення для розслідуваного кримінального провадження»;
- б. «слідча (розшукова) дія, направлена на отримання показань від осіб, які стали свідками певної події»;
- с. «слідча (розшукова) дія, змістом якої є одержання показань від можливих очевидців кримінального правопорушення»;

d. «слідча (розшукова) дія, змістом якої є одержання показань для знаходження злочинця».

42. Оберіть визначення, яке не відповідає дійсності.

a. Відповідно до вимог КПК України: «під час допиту за участю малолітньої або неповнолітньої особи необхідно обов'язково залучити педагога, психолога та лікаря»;

b. Відповідно до вимог КПК України: «допит не може продовжуватися без перерви понад дві години, а в цілому – понад вісім годин на день, допит малолітньої або неповнолітньої особи не може продовжуватися без перерви понад одну годину, а загалом – понад дві години на день, існує заборона проведення допиту у нічний час (з 22 до 6 години), за винятком невідкладних випадків, коли затримка в його проведенні може призвести до втрати слідів кримінального правопорушення чи втечі підозрюваного»;

c. Відповідно до вимог КПК України: «під час проведення допиту заборонено застосування будь-яких дій, що принижують честь і гідність особи, не передбачених законом засобів примусового характеру»;

d. Відповідно до вимог КПК України: "допит проводиться за місцем проведення досудового розслідування або в іншому місці за погодженням із особою, яку мають намір допитати. Кожний свідок допитується окремо, без присутності інших свідків».

43. Що не належить до принципів допиту?

a. активність;

b. цілеспрямованість;

c. об'єктивність і повнота;

d. науковість.

44. Якої слідчої (розшукової) дії не існує?

a. допит свідка;

b. допит підозрюваного;

c. допит кінолога;

- d. допит потерпілого.
45. Залежно від процесуального порядку якої слідчої (розшукової) дії не існує?
- a. «пред'явлення особи для впізнання»;
 - b. «пред'явлення речей для впізнання»;
 - c. «пред'явлення продуктів для впізнання»;
 - d. «пред'явлення трупа для впізнання».
46. При пред'явленні для впізнання НЕ вважається за підказку...
- a. проведення пред'явлення для впізнання в пору доби і на місці, де особа яка впізнає, спостерігав особу, яку впізнають, або в обстановці, аналогічній до тієї, при якій мало місце сприйняття;
 - b. наявність наручників на зап'ястях тільки однієї із пред'явлених для впізнання осіб;
 - c. знаходження оперативного працівника (конвоєра) за спиною особи, яка підлягає впізнанню;
 - d. особа, яка впізнає, брала участь у інших слідчих діях за участю особи, яку впізнають.
47. Що не входить до завдань слідчого експерименту?
- a. одержання нових доказів;
 - b. перевірка і оцінка слідчих версій;
 - c. перевірка та уточнення зібраних у кримінальному провадженні доказів;
 - d. виявлення можливих свідків кримінального правопорушення.
48. Вкажіть, яка з нижчезазначених слідчих дій НЕ має схожих ознак (елементів) зі слідчим експериментом?
- a. допит свідка;
 - b. пред'явлення для впізнання;
 - c. призначення і проведення судової експертизи;
 - d. допит підозрюваного.
49. Перед проведенням слідчого експерименту від учасників цієї слідчої дії надійшло клопотання: «Про застосування технічних засобів фіксування»,

однак у слідчого відсутня відеокамера. Вкажіть, як має діяти слідчий в даному випадку.

- а. слідчий має право відмовити в даному клопотанні, оскільки він має право провести слідчий експеримент без застосування технічних засобів фіксування, із залученням не менше двох понятих;
- б. слідчий не має права відмовити в даному клопотанні й зобов'язаний при заявленні такого клопотання учасниками цієї слідчої дії провести слідчий експеримент, тільки із застосуванням технічних засобів фіксування;
- с. слідчий не має права відмовити в даному клопотанні, адже зобов'язаний завжди проводити слідчий експеримент із застосуванням технічних засобів фіксування;
- д. слідчий має право відмовити в даному клопотанні, оскільки у нього відсутня можливість фіксувати дану слідчу дію на відеокамеру, а також він залучає не менше двох понятих, які зможуть в судді підтвердити результати проведеної слідчої дії.

50. Як поділяють судові експертизи?

- а. первинні, додаткові, повторні, комісійні, комплексні;
- б. початкові, додаткові, основні, комісійні, комплексні;
- с. основні, наукові, повторні, комісійні, комплексні;
- д. практичні, додаткові, наукові, комісійні, комплексні;

Список рекомендованої літератури

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р. № 4651-

VI URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>

3. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#n3411>
3. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 року № 1906-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#top>
4. Про пробацію: Закон України від 05.02.2015 р. № 160-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160-19#Text>
5. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 року № 3773-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>
6. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лютого 1992 року № 2135-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>
7. Про національну поліцію: Закон України від 02 липня 2015 року № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
8. Про Службу безпеки України: Закон України від 25 березня 1992 року № 2229-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12#Text>
9. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1697-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>
10. Про судоустрій і статус суддів: Закон України 2 червня 2016 року № 1402-VIII . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
11. Європейська конвенція про видачу правопорушників від 13 грудня 1957 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_033#Text
12. Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах від 20 квітня 1959 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_036#Text
13. Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
14. Про практику застосування судами України законодавства про злочини неповнолітніх: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 16 квітня 2004 р. № 5 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va005700-04#Text>

15. Про практику застосування судами кримінального законодавства про повторність, сукупність і рецидив злочинів та їх правові наслідки: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 04 червня 2010 р. № 7 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-10#Text>

Підручники і посібники, статті

1. Криміналістика : підручник / [В. В. Пясовський, Ю. М. Чорноус, А. В. Самодін та ін.] ; за заг. ред. В. В. Пясовського. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Філія вид-ва «Право», 2020. – 752 с.
2. Попович М.В. Синергетичний осередок як невід’ємна складова прояву дитиноцентризму під час допиту неповнолітнього у кримінальному провадженні України. *Право і суспільство*. 2022. №5. С. 258–263.
3. Організація і тактика одночасного допиту двох чи більше вже допитаних осіб : навч. посіб. / С.С. Чернявський, О.О. Алексєєв, І.А. Жалдак та ін. Київ : НАВС, 2016. 66 с.
4. Криміналістика : підручник В.В. Пясовський, Ю.М. Чорноус А.В. Іщенко, О.О. Алексєєв та ін. Київ : «Центр учбової літератури», 2015. 544 с.
5. Попович М.В., Мельник О.В. Особливості допиту малолітнього або неповнолітнього потерпілого. Монографія. Одеса : Юридика 2024. 182 с.
6. Попович М.В., Мельник О.В. Чи можлива психотерапія під час допиту неповнолітнього потерпілого? *KELM. Knowledge, Education, Law, Management*. 2022. №1. С. 84–89. (Республіка Польща).
7. Криміналістика у питаннях і відповідях: навчальний посібник А.В.Іщенко, В.В. Пясовський, А.В. Самодін, Ю.М. Чорноус та ін. К.: ТОВ «Центр учбової літератури», 2016. 118 с.
8. Криміналістика (курс лекцій) : навчальний посібник. М. Ю. Будзієвський, О. В. Лускатов, І. В. Пиріг, В. М. Плетенець, К. О. Чаплинський, Ю. А. Чаплинська. Д. : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2013. 397 с.

9. Криміналістична тактика : навч. посіб. / за ред. М.А. Погорецького, Д.Б. Сергєєвої. Київ : Алерта, 2016. 244 с.
10. Біленчук П.Д., Гель А.П. Основи криміналістичної тактики : курс лекцій. Вінниця : Вид-во ВДТУ, 2001. 110 с.
11. Курс лекцій з криміналістики. О. А. Кириченко, Т. О. Коросташова, Ю. О. Ланцедова, О. С. Тунтула, В. С. Шаповалова; за наук. ред. О. А. Кириченка. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. 348 с.
12. Криміналістика : підручник / В.Ю. Шепітько, В.О. Коновалова, В.А. Журавель та ін.; за ред. В.Ю. Шепітька. 5-те вид., переробл. та допов. Київ : Ін Юре, 2016. 640 с.
13. Розслідування окремих видів злочинів : навч. посіб. / О.О. Алексєєв, В.К. Весельський, В.В. Пясковський та ін. 2-ге вид., пере роб. та доп. К. : ЦУЛ, 2014. 320с
14. Криміналістика : підручник : у 2 т. Т. 2 / В. Ю. Шепітько, В. А. Журавель, В. О. Коновалова та ін.; за ред. В. Ю. Шепітька. Харків : Право, 2019. 328 с.
15. Криміналістична тактика і методика розслідування окремих видів злочинів : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / П. Д. Біленчук, А. П. Гель, Г. С. Семаков. Київ : МАУП, 2007. 512 с.
16. Настільна книга слідчого / М. І. Панов, В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова та ін.; 3-те вид., переробл. і доповн. Київ : Ін Юре, 2011. 736 с.
17. Обшук і виїмка (тайники та способи їх виявлення) : навч.-метод. посіб. / І. П. Осипенко, О. О. Адам'юк, Н. М. Сенченко. Чернігів : Черніг. держ. ін-т права, соц. технологій та праці, 2011. 132 с.
18. Особливості фіксації ходу та результатів проведення слідчих (розшукових) дій : метод. рекомендації / О. А. Осауленко, О. В. Александренко, Н. С. Моргун та ін. Київ : НАВС, 2015. 136 с.
19. Шевцов С.О., Лозова С.М. Судовий експерт: психологічні аспекти практичної діяльності: метод. посіб. М-во внутр. Справ України. Держ.

Наук. дослід. експерт. криміналіст. центр М-ва внутр. справ України Київ : 2011. 332 с.

20. Копча В. В., Копча Н. В. Криміналістична техніка, тактика і методика : навчальний посібник. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 286 с.
21. Судово-медичне дослідження речових доказів : навч.-метод. посіб. Херсон : Наддніпряночка, 2014. 460 с.
22. Перлін С.І. Шевцов С.О. Науково-технічні засоби в експертній практиці: концептуальні засади. Харків. МВС ДНДЕКЦ, 2009. 152 с.
23. Кожокарь І.В. / Методика дослідження слідів вушних раковин : наук. метод. вид. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича, 2024. 62 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт Європейського суду з прав людини:
<https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=applicants/ukr&>
2. Сайт Конституційного Суду України: <http://www.ccu.gov.ua/>
3. Сайт Верховного Суду: <https://supreme.court.gov.ua/>
4. Сайт Верховної Ради України: <https://rada.gov.ua/>
5. Сайт Міністерства юстиції України: <https://minjust.gov.ua/>
6. Єдиний державний реєстр судових рішень: <http://reyestr.court.gov.ua/>

Навчальне видання

М.В. Попович

КРИМІНАЛІСТИЧНА ТАКТИКА

Навчально-методичний посібник

Літературний редактор – **О.В. Колодій**

Технічний редактор та дизайнер обкладинки – **О.М.Кудрінська**

Підписано до друку __.__.2025. Формат 60x84/16.

Електронне видання.

Умов.-друк. арк. **6,6**. Обл.-вид. арк. **7,1**. Зам. ____

Видавництво та друкарня Чернівецького національного університету.

58002, Чернівці, вул. Коцюбинського, 2.

e-mail: ruta@chnu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 891 від 08.04.2002.